

Porezni tretman obrtnika

Mejak, Karlo

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:719218>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

Karlo Mejak

POREZNI TRETMAN OBRTNIKA

Diplomski rad

Pula, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

Karlo Mejak

POREZNI TRETMAN OBRTNIKA

Diplomski rad

JMBAG: 0303035501, redoviti student

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Porezno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: izv.prof.dr.sc. Ksenija Černe

Pula, rujan 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Karlo Mejak, kandidat za _____ ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Karlo Mejak

U Puli, _____

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Karlo Mejak dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj Diplomski rad pod nazivom Porezni tretman obrtnika koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli,

Potpis

SADRŽAJ

Znanstveno područje: Društvene znanosti	2
Znanstveno polje: Ekonomija.....	2
Znanstvena grana: Računovodstvo	2
1. UVOD	1
1.1. HIPOTEZE RADA.....	1
1.2. CILJEVI I SVRHA RADA.....	1
1.3. STRUKTURA RADA	2
1.4. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	3
2. POJAM OBRTA, OBILJEŽJA OBRTNIKA I VRSTE OBRTA	4
2.1. DEFINICIJA OBRTA I OBILJEŽJA OBRTA	4
2.2. VRSTE OBRTA.....	6
2.3. OBRTNIK I ZAKONSKE OBVEZE KOJIMA PODLIJEŽE	7
3. POKRETANJE POSLOVANJA OBRTA	11
3.1. OTVARANJE OBRTA	11
3.2. UVJETI OBAVLJANJA OBRTA I PRESTANAK OBRTA	13
3.3. ULOGA HRVATSKE OBRTNIČKE KOMORE	16
4. RAČUNOVODSTVENI TRETMAN POSLOVANJA OBRTA.....	18
4.1. KNJIGA PRIMITAKA I KNJIGA IZDATAKA	19
4.2. EVIDENCIJA DUGOTRAJNE IMOVINE	22
4.3. PROMET I KNJIGA PROMETA.....	25
4.4. TRAŽBINE I OBVEZE	28
4.5. OSTALE EVIDENCIJE U POSLOVANJU OBRTA.....	29
5. POREZNI TRETMAN OBRTA	30
5.1. POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK.....	31
5.1.1. OSOBNI ODBITAK POREZNOG OBVEZNIKA.....	33
5.1.2. PAUŠALNO OPOREZIVANJE OBRTNIKA.....	35
5.2. POREZ NA DOBIT	37
5.3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST.....	39
5.4. PLAĆANJE POREZA PO ODBITKU	40
5.5. DOPRINOSI OBRTNIKA.....	43
5.6. OSTALI DOPRINOSI	46
6. PRIMJER OBRTA.....	49
6.1. PRIJAVA POREZA NA DOHODAK.....	49

5.2. POSLOVNI PRIMICI I IZDACI OBRTNIKA	58
7. ZAKLJUČAK.....	62
REFERENCE	64
POPIS SLIKA	68
POPIS TABLICA.....	69
POPIS PRILOGA	70
SAŽETAK.....	73
SUMMARY	74

1. UVOD

U ovom radu istražuje se porezni tretman obrtnika, uz poseban osvrt na odabrani primjer obrta koji posluje u Republici Hrvatskoj. Time se detaljnije obrađuju zakonski okvir obrtništva u nacionalnom zakonodavstvu kao i tretman obrtnika, koji podrazumijeva porezne i računovodstvene obveze i prava. S obzirom na popularnost obrtništva u Hrvatskoj, ali i opći ekonomski značaj obrtnika u nekom gospodarstvu, tema se smatra aktualnom i po mnogočemu popularnom u današnjici.

1.1. HIPOTEZE RADA

H0: Obrtništvo je jedan od vodećih podsustava nacionalnog gospodarstva.

H1: Osnivanje obrta jednostavni je proces, koji je u Hrvatskoj dostupan svima, a omogućuje obavljanje svih zakonom dozvoljenih djelatnosti.

H2: Porezni tretman obveznika u Hrvatskoj pogodniji je za iniciranje prve godine poslovanja, od ostalih pravno-vlasničkih oblika.

H3: Osnovni nedostatak obrtništva je odgovornost obrtnika za nastale obveze svom svojom imovinom.

1.2. CILJEVI I SVRHA RADA

Cilj rada je istražiti ekonomski značaj obrtništva na razini gospodarstva, ali i nacionalnog društva. Od ostalih ciljeva izdvaja se pojašnjenje procesa osnivanja obrta, razumijevanje poreznih i računovodstvenih obveza obrtnika, te naglašavanje prednosti i nedostataka ovog oblika poslovanja u Hrvatskoj.

Svrha rada je argumentirati istaknute hipoteze rada. Osim toga, svrha je istražiti konkretni primjer obrta u Hrvatskoj, analizirati poslovne knjige za odabranu kalendarsku godinu, te istaknuti koje porezne obveze je obrtnik imao u tom razdoblju, kao i na temelju čega su one utvrđene i obračunane.

1.3. STRUKTURA RADA

Rad se sastoji od pet poglavlja, Uvoda i Zaključka. Nakon uvodnog dijela slijedi poglavlje o teorijskim osnovama u svezi pojmovnog određenja obrta, njegovih obilježja, odnosno prednosti i nedostataka koje se uz njegovo osnivanje i poslovanje vežu, a s aspekta vlasnika, obrtnika. Osim toga, poglavlje daje klasifikaciju obrta, odnosno prikazuje osnovne vrste.

Sljedeće poglavlje daje prikaz procesa osnivanja obrta, ukazuje na obveze koje je važno ispuniti, kao i sam tijek ove radnje. Posebno se iskazuju zakonodavne odredbe, pri čemu se analiziraju ukratko temeljni zakonski akti, a ostali spominju.

U poglavlju koje slijedi obrađen je računovodstveni tretman obrtnika u Hrvatskoj. Pri tome se prikazuju sve poslovne knjige koje svaki obrtnik mora voditi prilikom poslovanja, a to može provoditi samostalno ili uz angažman vanjskog dionika, najčešće knjigovodstvenog servisa. Pojedinačno se daje prikaz svake poslovne knjige, kao i obrazaca na kojima se vode.

Poglavlje koje slijedi posvećeno je poreznom tretmanu obrtnika, što je i središnja tema. Posljedično, ovome poglavlju daje se poseban značaj te se ono opsežnije i obrađuje. U okviru poglavlja analiziraju se porezne obveze koje su predmet pojedinih zakona koji uređuju poslovanje obrtnika. Zasebno se prikazuju obrtnici u sustavu poreza na dodanu vrijednost (PDV) i oni koji posluju izvan njega.

Predzaključno poglavlje je studija slučaja. To znači da ono daje analizu odabranog obrta, obrtnika koji posluje u Hrvatskoj. Poglavlje integrira teorijska znanja s praksom. Istražuju se osnovni podaci o obrtu i obrtniku, djelatnost u kojoj posluje, poslovne knjige koje vodi, kao i porezne obveze u odabranoj poslovnoj godini.

1.4. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Pri istraživanju u najvećoj mjeri korišteni su zakonodavni akti Hrvatske, koji su javno dostupni. Također, iznimnu ulogu imali su i izvori, to jest akti i objave Hrvatske obrtničke komore te Porezne uprave. Time su korišteni aktualni i specijalizirani podaci o problematici. U konačnici, doprinos su dali i interni dokumenti obrtnika koji su poslužili analizi u posljednjem poglavlju rada.

2. POJAM OBRTA, OBILJEŽJA OBRTNIKA I VRSTE OBRTA

Obrti imaju specifičan ekonomski značaj u nacionalnim gospodarstvima diljem svijeta. Često se pri analizi neke ekonomije ili gospodarstva govori o strateškoj ulozi malog i srednjeg poslovanja, a ono se najčešće veže uz obrte.

Jedna od ključnih ekonomskih funkcija obrta je poticanje zapošljavanja, ali i jačanje gospodarskog potencijala. Često je zbog toga poticanje malog i srednjeg obrtništva, te njegova razvoja, jedan od strateških ciljeva nacionalnih vlada diljem svijeta, a tako i Republike Hrvatske.

U ovome poglavlju iznose se teorijske osnove o značenju, obilježjima, vrstama i specifičnostima obrta. Time se daje uvod u osnovne pojmove, ali i središnju temu rada i istraživanja.

2.1. DEFINICIJA OBRTA I OBILJEŽJA OBRTA

Temeljni zakonski akt u Republici Hrvatskoj, kojim se uređuju sadržaj, način i uvjeti za obavljanje obrta, prikazuju i objašnjavaju vrste obrta te uređuju pravni aspekti prava i obveza obrtnika, obrazovanje i osposobljavanje te slična pitanja, je Zakon o obrtu (NN 143/2013). On je izglasan i usvojen na sjednici Hrvatskog sabora 2013. godine (Zakon o obrtu, Narodne novine, NN 143/2013).

Članak 2. ovoga Zakona definira obrt kao „samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.“ Obrt može obavljati bilo koju djelatnost, osim one djelatnosti koja je zakonom zabranjena. Također, obrt može poslovati sezonski, a kada ima taj karakter, poslovanje se odvija najdulje šest mjeseci tijekom jedne poslovne (kalendarske) godine (Zakon o obrtu, Narodne novine, NN 143/2013).

Hrvatska obrtnička komora (HOK) je jedna od krovnih institucija u Republici Hrvatskoj koja daje izravnu i stabilnu podršku sustavu poslovanja obrta i obrtnika u ovom nacionalnom gospodarstvu. Hrvatska obrtnička komora navodi kako je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti na tržištu, koje se mogu obavljati kao proizvodnja, promet ili usluge (Hrvatska obrtnička komora, 2021). U pravilu se vežu uz fizičke osobe kao subjekte koji obavljaju obrt, no iznimno je riječ i o pravnim osobama koje provode naukovanje za vezane obrte.

Osnovna obilježja obrta su (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Samostalnost;
- Neovisnost
- Trajnost.

Jedno od osnovnih obilježja obrta je samostalnost, koja se odnosi na samostalno donošenje odluka, koje moraju biti u okvirima dozvoljenim zakonom i drugim propisima. Neovisnost u poslovanju također se odnosi na odluke, a podrazumijeva nepostojanje utjecaja ili manipulativnih odnosa s drugim gospodarskim subjektima. Trajnost, kao obilježje obrta, odnosi se na namjeru obrtnika da se nekom djelatnošću u obrtu bavi kontinuirano, a ne samo za jedan poslovni pothvat ili projekt.

Obrti imaju brojne prednosti i često se preporučuju kao optimalni pravni oblik pri iniciranju poslovanja, odnosno pokretanju neke djelatnosti. Razlog tome su upravo prednosti koje se uz njih vežu, no u praksi treba spomenuti i neke nedostatke. Prikaz prednosti i nedostataka obrta kao pravnog i organizacijskog oblika prikazuje se u nastavku (Tablica 1.).

Tablica 1. Prednosti i nedostaci obrta

<i>PREDNOSTI</i>	<i>NEDOSTATCI</i>
<ul style="list-style-type: none">• Lako osnivanje;• Jednostavno pokretanje poslovanja;• Jednostavnost i brzina u poslovnom odlučivanju;• Relativna tajnost poslovanja koja doprinosi konkurentnosti;• Pravovremeno odlučivanje.	<ul style="list-style-type: none">• Neograničena odgovornost obrtnika za sve dugove koji nastanu u poslovanju;• Rizik gubitka.

Izvor: Prema: Šoić, M., Željko, C. (2001.) Obrt. Zagreb: Priručnik o uvjetima otvaranja i poslovanja obrta

Temeljni rizici uz osnivanje i vođenje obrta veže se uz potencijalni rizik od neuspjelog poslovanja, gomilanja dugova i nemogućnosti nastavka poslovanja. U tom slučaju, obrtnik nema mogućnost podjele dugova jer je on jedini nositelj, a time odgovara svom svojom imovinom, poslovnom i privatnom. Ovo se obilježje često navodi kao osnovni nedostatak osnivanja obrta, ali i kao upozorenje budućim obrtnicima.

2.2. VRSTE OBRTA

Obrti se mogu klasificirati na nekoliko načina. Najčešće se dijele na (Šoić, Cvitan, 2001):

- Slobodne;
- Vezane;
- Povlaštene.

Temeljna obilježja ovih vrsti obrta daju se iščitati iz samih naziva. Tako je slobodni obrt onaj u kojem obavljanje djelatnosti nije uvjetovano posjedovanjem konkretne

stručne sprema. Kako bi se djelatnost u slobodnom obrtu odvijala, dovoljno je ispuniti samo opće uvjete za otvaranje obrta.

Kod vezanih obrta treba zadovoljiti opće uvjete otvaranja obrta, ali i uvjet o položenom ispitu, odnosno o stručnoj osposobljenosti, odgovarajuću srednja stručna sprema ili majstorski ispit. Primjerice, automehaničarski obrt, osim osnovnih uvjeta za otvaranje obrta, zahtijevati će srednje stručno obrazovanje za mehaničara ili položen stručni ispit i slično.

Povlaštenu obrt je obrt čije se obavljanje može odvijati samo na temelju povlastice. Ona se izdaje od nadležnog ministarstva ili nekog drugog nadležnog tijela, ovisno o djelatnosti koja se obavlja. Vezani obrti, stupanj i vrsta stručne sprema za njihovo obavljanje te povlaštenu obrti i način izdavanja povlastica propisani su Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (NN 42/2008).

Pored spomenute klasifikacije obrta, zasebno se izdvajaju tradicijski obrti. Za njihovo obavljanje potrebno je poznavanje zanatskih vještina i umijeća u obavljanju djelatnosti, kao i obrazaca tradicijske kulture. Slični njima su umjetnički obrti koji se vežu uz umjetnike, umjetničko stvaralaštvo, kreativnost i dizajn.

2.3. OBRTRNIK I ZAKONSKE OBVEZE KOJIMA PODLIJEŽE

Obrtnik je fizička osoba ili poduzetnik koji samostalno i trajno obavlja jednu ili više dopuštenih obrtničkih gospodarskih djelatnosti. Osnovni cilj pri tome je ekonomske naravi, a odnosi se na postizanje dobiti kroz proizvodnju, promet ili pružanje usluga na tržištu.

Obrtnik spomenutim postupkom osigurava stabilnost zaposlenja sebi, a često i članovima uže ili šire obitelji (Hrvatska enciklopedija, 2021). Važno obilježje obrtnika je u tome da on djelatnost obavlja u svoje ime i za svoj račun, o čemu je već bilo

riječi. To uvažava odgovornost za sve nastale dugove u poslovanju, koji se podmiruju privatnom i poslovnim imovinom.

Danas u Hrvatskoj postoji nekoliko zakonskih akata koji određuju zakonodavni okvir obra, odnosno obrtnika. To su:

- Zakon o obrtu (NN 143/2013);
- Zakon o porezu na dohodak (NN 121/2019);
- Zakon o porezu na dobit (NN 177/2004);
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 143/2014);
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 138/20).

O Zakonu o obrtu već je bilo riječi i istaknuto je da on definira uvjete za obavljanje obrta, postupak i specifičnosti obavljanja obrta, to jest djelatnosti, kao i vođenje, prijenos ili zatvaranje obrta. Time se smatra da je to krovni zakon u sustavu obrta Republike Hrvatske.

Sljedeći zakon, koji u sklopu ostalih uređuje porezni i računovodstveni tretman obrta, je Zakon o porezu na dohodak (NN 121/2019). On definira da je obveznik zakona o porezu na dohodak svaka fizička osoba koja posredstvom i obavljanjem neke djelatnosti u Hrvatskoj ostvaruje dohodak. Kada to u praksi čini više fizičkih osoba, one zajednički podliježu obvezama ovoga Zakona i to pojedinačno za svoj udio u ukupno ostvarenom dohotku.

Porez na dohodak se utvrđuje i plaća na razini kalendarske godine. Porezno razdoblje koje služi obračunu ovog poreznog oblika može biti kraće u iznimnim slučajevima, to jest ako je rezident tijekom kalendarske godine postao nerezident i obratno, kao i u slučaju rođenja ili smrti poreznog obveznika. U tom slučaju obračunavaju se mjeseci u kojima je nastala obveza.

Porez na dohodak primitke, odnosno izvore primitaka klasificira kao prihode od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala te

drugih primitaka. Dohodak pri tome predstavlja razliku ukupnih prihoda i rashoda, odnosno primitaka ili izdataka, a oporezuje se stopom od 24% ili 36% (Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 121/2019).

Zakon o porezu na dobit (NN 177/2004) oporezuje obveznike, to jest trgovačka društva i druge pravne i fizičke osobe, rezidente Republike Hrvatske koji djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka, prihoda ili drugih koristi. Porezni obveznik je i fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost ako odabere samostalno podložnost obvezi plaćanja poreza na dobit, a ne poreza na dohodak. Pri tome dobit predstavlja razliku obračunatih prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećanu i umanjenu prema Zakonu o porezu na dobit (NN 177/2004). Za potrebe obračuna ovog poreznog oblika primjenjuju se stope od 12% i 18% (Zakon o porezu na dobit, Narodne novine, NN 177/2004).

Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 143/2014) definira obveznike kao sve fizičke i pravne osobe koje samostalno obavljaju bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat njezina obavljanja. Obrtnici se mogu prijaviti u sustav oporezivanja porezom na dodanu vrijednost dragovoljno, na temelju zahtjeva Poreznoj upravi ili po sili zakona. To znači da prema vlastitim željama i preferencijama odlučuju u sustavu oporezivanja koji će se na njih primjenjivati. Međutim, u kontekstu toga postoje i jasni uvjeti koje moraju zadovoljiti, a o kojima se kasnije raspravlja. Postoje tri stope PDV-a i to (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, NN 143/2014):

- 25%;
- 13%;
- 5% .

Prema posljednjem zakonu, Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 138/20), obveznici zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom su sve fizičke osobe, obveznici porezu na dohodak te pravne i fizičke osoba, obveznici zakona o poreza na dobit. Prema zakonskom okviru koji uređuje ova pitanja, obveznik fiskalizacije u blagajni smije zadržati novac do visine blagajničkog maksimuma, a ostatak obvezno mora

položiti na žiro račun istog dana ili najkasnije sljedećeg radnog dana od dana zaprimanja. Blagajnički maksimum je najveća svota gotovine, a u Hrvatskoj za mikro subjekte i fizičke osobe, pa time i obrtnike iznosi 10.000,00 kn. (Pravilnik o dopuni pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine, NN1/2021)

Od ostalih propisa koji uređuju zakonski okvir obrtništva u Hrvatskoj, te obveze i prava obrtnika izdvajaju se (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (Narodne novine, NN 42/2008)
- Pravilnik o obliku i načinu vođenja obrtnog registra (NN 58/2009)
- Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti i Pravilnik o dopuni Pravilnika o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti (60/2010)
- Pravilnik o obrtima koji se mogu obavljati u stambenim prostorijama (NN101/1995)
- Pravilnik o tradicijskim, odnosno umjetničkim obrtima (112/2007)
- Pravilnik o sadržaju i obliku obrtnice (NN101/2015)
- Odluke o utvrđivanju cijene obrtnice i njihove izmjene (NN 3/2019)
- Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007.

Detaljnije o poreznom i računovodstvenom tretmanu obrtnika raspravljati će se u jednom od narednih poglavlja. Prezentirati će se i pojasniti sve odredbe i obveze koje su propisane ovim zakonskim okvirom.

3. POKRETANJE POSLOVANJA OBRTA

Pokretanje poslovanja obrta vrlo je jednostavno, a zahtijeva zadovoljenje tek nekih osnovnih predradnji. Zahvaljujući ubrzanju administracije i uvođenju e-poslovanja, u Hrvatskoj je danas ovaj postupak dostupan i brz, a o samom postupku javno se izvještava te se informacije redovno ažuriraju u skladu s novim zakonskim i sličnim odredbama i odlukama.

Upravo je postupak otvaranja obrta jedan od najčešćih razloga zbog kojeg se početnici, poslovni subjekti, odlučuju upravo na njega, odnosno daju mu prednost nad osnivanjem društva s ograničenom odgovornošću. Tome svakako treba pridodati i porezne obveze i računovodstveni tretman koji se primjenjuje na primjeru obrta, a po mnogočemu je povoljniji nego na primjeru društva s ograničenom odgovornošću.

U poglavlju se obrazlaže postupak otvaranja obrta, to jest proces koji u ovome slučaju vrijedi u Hrvatskoj. Zasebno se analiziraju i uvjeti obavljanja obrta, te slučaj prestanka ili zatvaranja obrta.

3.1. OTVARANJE OBRTA

Otvaranje obrta vrlo je jednostavan proces. O samom postupku javno izvještavaju vodeći dionici u ovome sustavu, ministarstva, Porezna uprava nadležne jedinice, ali i Hrvatska obrtnička komora te ostali dionici. Otvaranje obrta zapravo podrazumijeva zahtjev i upis u Obrtni registar Republike Hrvatske.

Postupak se pokreće pisanim zahtjevom koji se podnosi odgovornoj ispostavi županijskog ureda za gospodarstvo, gdje će biti registrirano sjedište obrta. Svi potrebni obrasci koji se popunjeni trebaju priložiti dostupni su u ispostavama ureda za gospodarstvo i potpuno su besplatni (Hrvatska obrtnička komora, 2021).

Pod sjedištem obrta misli se na adresu na kojoj će biti smješten poslovni prostor, radionica. Ukoliko obrt ima više poslovnica, jedna će biti određena kao sjedište. U slučaju kada poslovni prostor nije potreban za obavljanje obrta i kada ne postoji, kao sjedište obrta navodi se adresa na kojoj obrtnik ima prebivalište, odnosno adresa stanovanja. U slučaju preseljenja, sjedište obrta se može promijeniti prijavom promjene u ispostavi ureda za gospodarstvo (Hrvatska obrtnička komora).

Zahtjevu za izdavanje obrtnice i za upis u Obrtni registar prilažu se sljedeći dokumenti i potvrde (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Popunjeni obrasci;
- Zdravstvena svjedodžba koja dokazuje zdravstvenu sposobnost, ako je za neku djelatnost značajna;
- Dokaz o ispunjavanju uvjeta stručne osposobljenosti, ukoliko je to potrebno i uvjetovano specifičnim obrtima;
- Dokaz o pravu korištenja prostora;
- Dokaze o uplati upravnih pristojbi.

Obrasci koji se u ovome postupku koriste dostupni su danas i putem internetskog portala Obrtnog registra Republike Hrvatske. Kod podnošenja zahtjeva važno je istaknuti djelatnost kojom će se obrt baviti, a ona se navodi prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007.

Troškovi otvaranja obrta niži su nego kod ostalih pravnih oblika. Cijena obrtnice iznosi 200,00 kuna, a za svaku sljedeću obrtnicu propisana je cijena od 60,00 kuna. Pri tome se primjenjuju i oslobođenja u sljedećim slučajevima (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Za osobe koje otvaraju obrt na područjima određenim Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o otocima;
- Za osobe navedene u programima zbrinjavanja kojih je potpisnik resorno Ministarstvo gospodarstva s drugim ministarstvima i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje;

- Za branitelje temeljem potvrde Ureda za obranu prema mjestu njihova prebivališta;
- Za nezaposlene osobe prijavljene na Zavodu za zapošljavanje starije od 45 godina ili s najmanje 20 godina radnog staža, temeljem potvrde Zavoda za zapošljavanje.

Digitalizacija poslovanja u Hrvatskoj dovela je do mogućnosti registracije obrta posredstvom Interneta, korištenjem usluge e-Obrt. Usluga je dostupna u okviru sustava e-Građanin, a danas doprinosi jednostavnijem i bržem postupku procesa registracije.

E-Obrt koristi osobni korisnički pretinac i ostale usluge sustava e-Građani, a preduvjet za prijavu u je posjedovanje jedne od prihvaćenih vjerodajnica. U svrhu dokazivanja uvjeta, kroz aplikaciju se prilažu skenirani dokumenti i uplatnica o uplati propisane upravne pristojbe u iznosu 250,00 kuna. Ova usluga omogućuje upit novog obrta, ali i promjena podataka registriranog obrta. (E-obrt, <https://e-obrt.gov.hr/>, 18.09.2021.)

3.2. UVJETI OBAVLJANJA OBRTA I PRESTANAK OBRTA

Već je u radu istaknuto da je kod svih vrsti obrta i pokretanja obrtništva presudno i primarno zadovoljiti opće uvjete koji su propisani Zakonom o obrtu (NN 143/2013). Opći se poslovi odnose na sljedeće segmente (Zakon o obrtu, Narodne novine, NN 143/2013):

- Zadovoljenje posebnih zdravstvenih uvjeta, ukoliko je zakonski predodređeno;
- Ishodovati pravomoćnu sudsku presudu, rješenje o prekršaju ili odluku suda da ne postoji nikakva restrikcija ili mjera koja onemogućuje ili odgađa obavljanje djelatnosti;
- Osiguranje raspoloživog prostora za obavljanje obrta, ukoliko je to potrebno za obavljanje obrta.

Posebni uvjeti koji se vežu uz obavljanje obrta odnose se na stručnu osposobljenost ili položen majstorski ispit, ako se otvara vezani ili povlašteni obrt. U slučaju tradicijskog ili umjetničkog treba zadovoljiti uvjete vezane uz umjetnički izričaj, obrazovanje, kao i tradicijsku kulturu i tehnike.

Fizička osoba, koja zadovoljava opće uvjete obavljanja obrta, a nema stručnu osposobljenost ili položen majstorski ispit za obavljanje neke djelatnosti, može pokrenuti poslovanje u vezanom obrtu, uz uvjet da na puno radno vrijeme zaposleni osobu koja ima srednju stručnu spremu ili majstorski ispit. Zakon također određuje da prostor, ukoliko je potreban za obavljanje obrta, mora zadovoljavati određene tehničke propise i opremljenost. Sam prostor i oprema moraju udovoljavati uvjetima u svezi tehničke osposobljenosti, zaštite na radu, zaštite od buke, zaštite čovjekove sredine te ostalo. (<https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/uvjeti-za-otvaranje-i-obavljanje-obrta>, 18.09.2021.)

Svaki obrt koji se osniva mora imati obrtnicu. Specifični tretman ima povlašteni obrt, koji mora imati izdanu povlasticu. Obrtnica je akt, dokument ili oznaka. Izdaje se u dvije veličine obrtniku. Onu veću obrtnik je obvezan izložiti na vidljivo mjesto u objektu ili na prostoru u kojem se obavlja obrt. Na obrtnici su navedeni svi podaci o obrtu kao subjektu, odnosno obrtniku kao vlasniku. To su sljedeći (Nakić, Škandro, 2020):

- Republika Hrvatska, grb Hrvatske;
- Naziv – Obrtnica;
- Broj obrtnice;
- Podatci o vlasniku obrta;
- Matični broj obrta;
- Ime obrta i naziv djelatnosti;
- Potpis odgovorne osobe;
- Pečat nadležnog ureda državne uprave u županiji.

Obje obrtnice, koje se obrtniku izdaju po otvaranju obrta, tiskane su na posebnom papiru koji ima vodeni žig i obrub hrvatskim pleterom. Osim obrtnice, na primjeru

obrta moguće je izdati i ugovor o ortaštvu, što je praksa kada se obrt obavlja kao zajednički. U tom slučaju, to je jedan od temeljnih akata obrtnika.

Obrt s radom može prestati samovoljno ili po sili zakona. Prije ukidanja ili zatvaranja, brisanja obrta, moguće je pokrenuti njegovo mirovanje. U tu svrhu se, na zahtjev obrtnika izdaje akt o mirovanju, a ono se prekida pri svakoj prijavi trgovca pojedinca za upis promjene u obrtni registar koja mora prethoditi upisu u sudski registar.

Odjava obrta podrazumijeva i prestanak jedne ili više djelatnosti koje su se u njemu obavljale. Prestanak se utvrđuje danom navedenim u odjavi, a moguća je i odjava obrta unatrag. U slučaju podnošenja zahtjeva za odjavu obrta obrtnik je dužan priložiti obrtnicu.

U sljedećim slučajevima smatra se da obrt prestaje s radom po sili zakona (Zakon o obrtu, narodne novine, NN 143/2013):

- „ Smrću obrtnika ako se ne nastavi vođenje obrta na temelju članka 39. ovoga Zakona;
- Ako nasljednici obrtnika propuste rok iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona i izgube pravo prijenosa obrta;
- Ako je obrtnik pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora za kazneno djelo povezano s obavljanjem obrta;
- Ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice;
- Ako je obrtniku izrečena zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca;
- Ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta;
- Ako Sud časti Hrvatske obrtničke komore donese odluku o prestanku obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca;
- Ako nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija nadležnost je propisana posebnim propisom oduzme ili ne produži obrtniku povlasticu, odnosno dozvolu;

- Ako nadležno tijelo utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na temelju nevjerodostojnih isprava;
- Ovršnošću rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka;
- Ako obrtnik ne ishodi dozvolu za boravak i rad sukladno posebnom propisu.“

Odluka o brisanju obrta u nadležnosti je ureda državne uprave u županiji, to jest nadležnog ureda Grada Zagreba, a provodi se na temelju rješenja o prestanku obrta po sili zakona i po izvršnosti, čime se obrt briše iz Obrtnog registra.

3.3. ULOGA HRVATSKE OBRJNIČKE KOMORE

Trgovačko obrtničke komore u Republici Hrvatskoj postoje još od kraja 19. stoljeća. U to vrijeme bile su aktivne u nekim od većih gradova, točnije Zagrebu, Rijeci i Osijeku. Početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj je osnovan Savez udruženja hrvatskih obrtnika, a sve do danas nadograđuje se podrška koja se pruža obrtnicima i obrtništvu u Hrvatskoj (Hrvatska obrtnička komora, 2021).

Hrvatska obrtnička komora, kao pravna osoba, u Hrvatskoj djeluje od 1939. godine, a sjedište joj je u Zagrebu. Danas predstavlja samostalnu stručnu i poslovnu organizaciju obrtnika čija je svrha i razlog djelovanja pružanje podrške sustavu i razvoju obrtništva u Hrvatskoj. Ona djeluje u svrhu promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika u ovom gospodarskom sustavu, ali i jačanju razvoja sustava obrtništva u Hrvatskoj.

Članovi Hrvatska obrtnička komore su obrtnici koji obavljaju obrt na području Republike Hrvatske, ali i sve fizičke te pravne osobe koje se dobrovoljno učlane u ovu instituciju. Svim obrtnicima članstvo u komori je obvezno, a članstvo se prijavljuje prema mjestu sjedišta obrta, odnosno pri područnim obrtničkim komorama, koji u Hrvatskoj ima ukupno 20. Danas na razini gradova i općina u Hrvatskoj djeluje ukupno 112 Udruženja obrtnika, koji zajedno s područnim obrtničkim komorama i Hrvatska obrtnička komorom čine sustav organiziranosti obrta u Hrvatskoj (Hrvatska obrtnička komora, 2021).

Javne ovlasti Hrvatske obrtničke komore su (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- „Izdavanje dozvole (licencije) obrtnicima i pravnim osobama koje izvode praktičnu nastavu i vježbe naukovanja u skladu sa Zakonom o obrtu;
- Izdavanje uvjerenja o položenom ispitu o stručnoj osposobljenosti;
- Izdavanje diplome o majstorskom zvanju;
- Osnivanje Suda časti.“

Kako bi institucija djelovala svrsishodno, transparentno i učinkovito, vrlo su važni njezino ustrojstvo i princip te organizacija rada. Hrvatska obrtnička komora ima nekoliko tijela, a svako od njih zaduženo je za konkretne zadaće ili ovlasti. U radu djeluju participativno i timski. Tijela Hrvatske obrtničke komore su (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Skupština;
- Upravni odbor;
- Nadzorni odbor;
- Predsjednik;
- Predsjedništvo.

Jedno od značajnijih organizacijskih i funkcionalnih obilježja Hrvatske obrtničke komore su cehovi i sekcije, a koji se osnivaju sa svrhom usklađivanja i rješavanja stručnih pitanja gospodarske grane kojoj obrtnik, to jest registrirani obrt pripada. Riječ je o raznim oblicima strukovnog rada i specijaliziranog usmjeravanja na pojedine djelatnosti.

Cehovi i sekcije organiziraju se na sljedećim razinama (Zagrebački inovacijski centar, 2021):

- Razina obrtnika;
- Razina područnih obrtničkih komora;
- Razina Hrvatske obrtničke komore.

Cehovi se organiziraju na razinama redom kako su navedene. Primjerice cehovi Hrvatske obrtničke komora okupljaju cehove područnih obrtničkih komora, a njihovi cehovi dalje okupljaju cehove obrtnika. Rad pojedinih cehova uređen je i kontrolira se na temelju pravilnika koji se donose i u praksi provode.

Organiziranost obrtnika u sekcije i cehove je dobrovoljna i ovisi isključivo o njima. Česti su primjeri pozitivnog odnosa prema ovoj mogućnosti, posebice iz razloga što se na taj način promiču suradnja, specijalizacija te razmjena iskustva. Na taj način unapređuju se djelatnosti i usklađuju se interesi svih članova.

S aspekta doprinosa Hrvatske obrtničke komore u razvoju obrtništva i jačanju stabilnosti poslovanja ovog sustava u Hrvatskoj, osim navedenoga, treba istaknuti kako se putem ove institucije, njezina rada, službene stranice i ostalih kanala u kojima se javlja osiguravaju sve potrebite informacije obrtnicima i povezanim dionicima. Time ona predstavlja iscrpnu bazu podataka koja podržava funkcioniranje i razvoj obrtništva u Hrvatskoj.

U svrhu jednostavnijeg i cjelovitog informiranja, baza podataka razdijeljena je u odlomke ili sekcije, pa su tako na službenoj stranici razvrstane informacije o osnivanju, radu obrtnika, novostima, povlasticama i redom dalje. Najčešće je riječ o bazi osnovnih i aktualnih podataka, pitanja i zahtjeva. U zasebnom odjeljku navode se sve potrebite informacije o zakonima, propisima, odlukama, odnosima s javnošću i slično. Ujedno su i javno dostupni obrasci za prijave promjene podataka i ostalo.

4. RAČUNOVODSTVENI TRETMAN POSLOVANJA OBRTA

Poslovne knjige koje je obrt ili obrtnik dužan voditi kontinuirano i ažurno za vrijeme svog poslovanja propisane su Zakonom i Pravilnikom o porezu na dohodak. One su

obvezne za sve fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost, djelatnost slobodnih zanimanja ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva.

Obrtnici mogu svoje poslovne knjige voditi samostalno ili uz angažiranje vanjskih dionika, ovlaštenih za knjigovodstvene i računovodstvene poslove. Točnije, ukoliko obrtnik sam ne vodi poslovne knjige, u tu svrhu angažira knjigovodstvene servise ili druge stručne osobe. Poslovne knjige vode se u elektroničkom ili fizičkom obliku, zasebno za svaku poslovnu (kalendarsku) godinu.

Poslovne knjige koje obrtnici moraju voditi tijekom poslovanja, evidentiraju se uz pomoć propisanih obrazaca. Misli se na sljedeće poslovne knjige i obrasce (Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 157/2014):

- Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI);
- Popis dugotrajne imovine (Obrazac DI);
- Knjiga prometa (Obrazac KP);
- Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO);
- Evidencija o nabavi i utrošku repromaterijala (izgled evidencije nije propisan).

U nastavku se detaljnije analiziraju svaka od navedenih poslovnih knjiga zasebno. Time se stvara osnova za analizu odabranog obrta u posljednjem poglavlju rada.

4.1. KNJIGA PRIMITAKA I KNJIGA IZDATAKA

Knjiga primitaka i izdataka vodi se na obrascu KPI (Slika 1.), a sadrži popis i pregledno evidentira sve nastale primitke i izdatke u poreznom razdoblju, to jest jedne godine.

- Primici ostvareni od prodaje i izuzimanja stvari te prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti i koja se vode ili bi se trebala voditi u popisu dugotrajne imovine;
- Primici ostvareni od otuđenja ili likvidacije, uz napomenu da, ukoliko stjecatelj djelatnosti istu nastavlja, primici od otuđenja se ne oporezuju uz uvjet da je osigurano kasnije oporezivanje skrivenih pričuva;
- Izuzimanja, osim izuzimanja financijske imovine;
- Manjkovi dobara u smislu propisa o porezu na dodanu vrijednost iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske obrtničke komore te pripadajući porezi zaračunati pri nabavi dobara za koja je utvrđen manjak;
- Primici po osnovi kamata ako su ostvareni od financijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost obrtnika ;
- Naplaćene kamate po sredstvima i plasmanima sredstava koja služe za obavljanje djelatnosti.

Suprotno primicima koji prikazuju prihode, to jest pozitivne poslovne događaje, izdaci prikazuju troškove. To su odljevi dobara obrtnika tijekom poreznog razdoblja koji nastaju zbog stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka. U poslovne izdatke obrtnika ubrajaju se svi izdaci koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti.

Poslovni izdaci su (Zakon o porezu na dohodak, NN 121/2019):

- Knjigovodstvene vrijednosti pojedinačno ili ukupno prodanih ili izuzetih dobara dugotrajne imovine koja su se vodila ili bi trebala biti u popisu dugotrajne imovine;
- Troškovi otuđenja i likvidacije;
- Ulaganja, izuzev ulaganja financijske imovine i ulaganja u dugotrajnu imovinu;
- Plaćene kamate po kreditima i zajmovima;
- Uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnim propisima;
- Poslovni izdaci za materijal, robu, proizvodnju energiju i usluge, koji služe za stjecanje dohotka, priznaju se u visini cijene nabave ili troška proizvodnje;
- Izdaci za plaće i obvezni doprinosi na plaću radnika i fizičkih osoba koje ostvaruju primitke u visini stvarnih isplata;

- Otpisi i to prema stopama propisanim zakonom kojim se uređuje porez na dobit;
- Premije dobrovoljnog mirovinskog osiguranja uplaćene u korist radnika i/ili osobno poreznog obveznika koji obavlja samostalnu djelatnost, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, na koje se ne plaća porez na dohodak;
- Proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođeni za te svrhe s oznakom „nije za prodaju“ te drugi reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame dani za uporabu u prodajnom prostoru kupca, a ako se daju potrošačima, smatraju se izdatkom ako je njihova pojedinačna vrijednost bez poreza na dodanu vrijednosti do najviše 160,00 kuna

Za čitavo poslovanje nekog obrta vodi se jedna Knjiga primitaka i izdataka, neovisno o tome da li obrt ima jednu ili više poslovnih jedinica. To bi značilo da se primici i izdaci svih poslovnih jedinica jednog obrta evidentiraju zajedno u jednoj Poslovnoj knjizi primitaka i izdataka.

4.2. EVIDENCIJA DUGOTRAJNE IMOVINE

Popis dugotrajne imovine evidentira se na DI obrascu (Slika 2.).

- a nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile, te za mehanizaciju (4 godine), 25%;
- za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže (2 godine), 50%;
- Za ostalu nespomenutu imovinu (10 godina), 10%.

Navedene godišnje amortizacijske stope mogu se podvostručiti, no više ne postoji mogućnost jednokratnog otpisa novonabavljene dugotrajne imovine. Ukoliko se kod obrtnika koristi viša stopa amortizacije dugotrajne imovine, razlika amortizacije obračunate po toj višoj stopi i najvišoj dopustivoj stopi, čini porezno nepriznat izdatak i nju se ne unosi u Knjigu primitaka i izdataka.

Kada obrtnik procijeni da je dugotrajna imovina kraćeg vijeka, mogu se primijeniti i niže stope amortizacije. U tom slučaju obračunana amortizacija smatra se i porezno priznatim izdatkom, ali se korisni vijek trajanja sredstva produljuje.

Treba još istaknuti da je trošak amortizacije računovodstveno tretiran kao porezni rashod ili izdatak od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je imovina stavljena u upotrebu. Ukoliko dođe do prodaje, darovanja ili drugog ustupanja imovine, priznaje se porezni rashod ili izdatak do kraja mjeseca u kojem je imovina bila u upotrebi. U slučaju kada je amortizacija imovine već jednom obračunata, ne priznaje se kao porezni rashod ili izdatak. (Zaloker D., Obračun amortizacije)

Popis dugotrajne imovine zapravo je spisak stvari i prava, a obvezu unosa u evidenciju imaju svi troškovi proizvodnje koji prelaze vrijednost od 3.500,00 kuna i imaju vijek trajanja duži od jedne godine. Popis se sastavlja već pri pokretanju ili osnivanju obrta i vodi se kontinuirano kroz poslovanje, sve do njegova prestanka (Porez na dohodak, Narodne novine, NN 121/2019).

Kao što je i istaknuto, popis dugotrajne imovine vodi se na obrascu DI. On sadrži podatke o poreznom obveznicu, a zatim podatke o dugotrajnoj imovini i to (Porezna uprava, 2021):

- Redni broj;
- Naziv stvari ili prava;
- Nadnevak nabave ili ulaganja stvari ili prava i broj isprave;
- Nabavnu vrijednost ili troškove proizvodnje stvari ili prava;
- Knjigovodstvenu vrijednost koja se prenosi iz popisa prethodne godine;
- Vijek trajanja dugotrajne imovine prema skupini u koju je razvrstana;
- Stopu po kojoj se obračunava amortizacija svake stavke zasebno;
- Iznos otpisa;
- Iznos knjigovodstvene vrijednosti na kraju godine za koju se popis sastavlja, odnosno iznos koji ostane nakon što se od knjigovodstvene vrijednosti prethodne godine oduzme vrijednost amortizacije;
- AOP oznaka ovisno o vrsti dugotrajne imovine i datum otuđenja.

Kada se provode ulaganja ili stjecanja kod kojih nema vrijednosnih dokumenata o nabavi, u popis se unosi procijenjena tržišna vrijednost stavke imovine koja se stječe ili nabavlja. U tom slučaju sastavlja se zapisnik i navode se argumenti na temelju kojih je procjena vrijednosti izvršena.

Popis dugotrajne imovine sastavlja se za svaku poslovnu, kalendarsku godinu i time se zaključuje s danom 31.12. Zaključna stanja prepisuju se za svaku stavku imovine kao početna stanja u Popisu dugotrajne imovine za godinu koja slijedi.

4.3. PROMET I KNJIGA PROMETA

Promet, to jest evidencija obrtničkog prometa u Knjizi prometa evidentira se na obrascu KPR (Slika 3.).

Knjiga prometa nije obvezna samo u slučaju kada se evidentira promet o gotovinskom poslovanju u Knjizi primitaka i izdataka ili u drugim evidencijama. U slučaju kada se prodaja na malo obavlja u više prodajnih mjesta tada se Knjiga prometa vodi za svako prodajno mjesto, radnju ili drugo, a ne zbirno kao kod Knjige primitaka i izdataka.

Kao što je i navedeno, u Knjigu prometa upisuju se opći podaci o poreznom obvezniku, podaci o poslovnoj jedinici te slijedeći podaci o prometu (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- Redni broj;
- Nadnevak ostvarivanja gotovinskog primitka;
- Broj temeljnice;
- Opis isprava o primicima u gotovini;
- Iznos naplaćen u gotovini i čekovima;
- Iznos naplaćen bezgotovinskim putem;
- Ukupno zbroj iznosa.

Podatak o naplaćenom bezgotovinskom iznosu popunjava sam obrtnik koji dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu. Također, obračunava se ukupni iznos naplaćeni u gotovini ili čekovima te se on evidentira u stupcu 5 Knjige primitaka i izdataka.

Obrtnici koji su obveznici poreza na dohodak, a nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, ne podliježu obvezi vođenja Knjige primitaka, uz uvjet da djelatnost ne obavljaju u više poslovnih jedinica, a podatke u Knjigu primitaka i izdataka unose u rokovima propisanim u uvodnim stavkama. Također, njezinoj obvezi vođenja ne podliježu ni obveznici poreza na dohodak koji vode evidencije o dnevnom prometu po posebnim zakonima u propisanim rokovima. (Hrvatska obrtnička komora, 2021)

- Iznos;
- Iznos naplaćenog;
- Nadnevak naplaćenog iznosa.

Porezni obveznici PDV-a koji vode knjigu primljenih i izdanih računa ne podliježu obvezi vođenja ove poslovne knjige. Porezni obveznici PDV-a koji knjigu ulaznih i izlaznih računa vode prema plaćenim odnosno naplaćenim računima, obvezni su voditi i Evidenciju o tražbinama i obvezama. (Hrvatska obrtnička komora, 2021)

4.5. OSTALE EVIDENCIJE U POSLOVANJU OBRTA

U ostale evidencije obrtnika ubraja se Evidencija o nabavi i utrošku repromaterijala, koja u Hrvatskoj nema propisan izgled, to jest ne vodi se na zasebnom obrascu. Za evidentiranje ovih poslovnih događaja i podataka može se koristiti bilo koji tabelarni prikaz koji sadrži potrebite podatke. Jedan od primjera daje se u nastavku (Tablica 2.).

Tablica 2. Evidencija o nabavi i utrošku repromaterijala

Naziv materijala:					Jedinica mjere m2				
Br.	Datum	Naziv dobavljača	Broj fakture	Nabava			Upotreba		
		Vrsta internog dokumenta	Broj internog dokumenta	Količina	Cijena kn	Vrijednost kn	količina	Cijena kn	Vrijednost kn

Izvor: Hrvatska obrtnička komora (2021.) Poslovne knjige obrtnika – obrasci. Dostupno na: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrnika_obrasci.pdf (03.06.2021.).

Vođenje ove evidencije za zasebne poslovne knjige obvezno je za obrtnike koji posluju u proizvodnim i uslužnim djelatnostima, kao i za ugostitelje koji prodaju hranu, piće i napitke koje su sami proizveli. Na temelju ove evidencije računovodstveno se utvrđuje povezanost primitaka i izdataka obrtnika.

Sve promjene koje u svezi ovih podataka i poslovnih događaja nastaju knjiže se najkasnije u roku od mjesec dana od dana nastanka. Ukoliko se upotreba provodi na dnevnoj razini, knjiženje se provodi temeljem mjesečnih evidencija o utrošku repromaterijala.

5. POREZNI TRETMAN OBRTA

Sve djelatnosti koje su registrirane u skladu s odredbama Zakona o obrtu (NN 143/2013) predstavljaju obrt i podliježu specifičnom poreznom tretmanu. On se odnosi na niz poreznih oblika, kao i obvezu plaćanja doprinosa. Točnije, misli se na:

- Porez na dohodak;
- Prirez porezu na dohodak;
- Porez na dobit;
- Porez na dodanu vrijednost;
- Plaćanje poreza po odbitku;
- Ostale poreze, odnosno doprinose.

Detaljnije o svakom od ovih poreznih oblika slijedi u nastavku poglavlja. Time se detaljnije obuhvaća analitički pregled poreznog tretmana obrtnika u Hrvatskoj.

5.1. POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK

Porez na dohodak i obveza njegova plaćanja utvrđeni su, kao što je i istaknuto, Zakonom o porezu na dohodak (NN 138/2020). Prema ovome Zakonu poreznim obveznikom smatra se svaka fizička osoba koja ostvaruje dohodak, kao i nasljednici za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti. U drugom slučaju, nasljednik je istodobno i porezni obveznik za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka (Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 138/2020).

Izvori dohotka koji podliježu oporezivanju prema ovome aktu su (Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 138/2020):

- Dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine),
- Dohodak od samostalne djelatnosti,
- Dohodak od imovine i imovinskih prava,
- Dohodak od kapitala,
- Drugi dohodak.

U slučaju oporezivanja obrtnika, objekt oporezivanja je dohodak od samostalne djelatnosti, koji predstavlja razliku između primitaka i izdataka, koji se evidentiraju i obračunavaju iz poslovnih knjiga koje obrt kao takav vodi. U tom slučaju, poreznim obveznikom smatra se obrtnik koji ostvaruje primitke iz obavljanja samostalne djelatnosti obrta. Kada više obrtnika zajedno obavlja neku samostalnu djelatnost, svi se tretiraju kao porezni obveznici, a iznos poreza na dohodak razmjerno se dijeli među njima, sukladno udjelu u ukupno ostvarenom dohotku obrta. (Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 138/2020)

Kod utvrđivanja porezne obveze obrta, u smislu poreza na dohodak, temelj su poslovne knjige, to jest knjiga primitaka i izdataka u nekom poreznom razdoblju. Primici i izdaci utvrđeni su na temelju tržišne vrijednosti, te prema načelu blagajne,

što znači da se utvrđuju tek nakon zaprimljenih uplata. Na jednaki način utvrđuju se i izdaci u nekom poreznom razdoblju, u trenutku nakon obavljenih isplata.

Obveza je obrtnika da najkasnije u roku od 8 dana nadležnoj poreznoj upravi prijavi početak ili prestanak rada obrta, u svrhu evidencije i poreznog tretiranja. Nadležna porezna uprava, na temelju rješenja utvrđuje mjesečni predujam poreza na dohodak obrtnika. On se ne utvrđuje samo onda kada obrtnik započinje obavljanje djelatnosti, a time njegovo plaćanje nastupa nakon prve godišnje porezne prijave. (zakon o obrtu, 2020)

Kod obračuna poreza na dohodak, poreznu osnovicu čini dohodak koji je obrt ostvario umanjen za preneseni gubitak i osobni odbitak, koji se obračunavaju po utvrđenim pravilima i vrijednostima. U Republici Hrvatskoj, porezne stope poreza na dohodak iznose 20% i 30% i to prema sljedećem pravilu (Porezna uprava, 2021):

- Stopa od 20% primjenjuje se za ostvareni dohodak do 360.000,00 kn godišnje (30.000,00 kn mjesečno);
- Stopa od 30% primjenjuje se za dohodak iznad 360.000,00 kn godišnje (30.000,00 kn mjesečno).

Kod obračuna i plaćanja poreza na dohodak, obrtnicima su odobrene razne olakšice i poticaji, koji imaju za cilj potaknuti razvoj obrtništva u Hrvatskoj i generirati niz pozitivnih ekonomskih učinaka koji iz toga proizlaze. To su primjerice poticaji za zapošljavanje, državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, poticaji za istraživanja i razvoj te porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara. (Porezna uprava, 2021)

Prerez porezu na dohodak definira se kao dodatak prethodnom poreznom obliku. Utvrđuje se kao i porez na dohodak, putem podnošenja godišnje prijave poreza ili u posebnom postupku utvrđivanja poreza na dohodak.

5.1.1. OSOBNI ODBITAK POREZNOG OBVEZNIKA

Tablica osobnih odbitaka obrtnika prikazuje se u nastavku (Tablica 3.).

Tablica 3. Osobni odbitak obrtnika

OSOBNI ODBITAK	Koeficijent	Mjesečna svota (kn)	Godišnja svota (kn)
Osnovni osobni odbitak ¹	1,6	4.000,00	48.000,00
Uzdržavani članovi uže obitelji i bivši bračni drug za kojeg se plaća alimentacija	0,7	1.750,00	21.000,00
Prvo dijete	0,7	1.750,00	21.000,00
Drugo dijete	1,0	2.500,00	30.000,00
Treće dijete	1,4	3.500,00	42.000,00
Četvrto dijete	1,9	4.750,00	57.000,00
Peto dijete	2,5	6.250,00	75.000,00
Šesto dijete	3,2	8.000,00	96.000,00
Sedmo dijete	4,0	10.000,00	120.000,00
Osmo dijete	4,9	12.250,00	147.000,00
Deveto dijete ²	5,9	14.750,00	177.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete, ako su osobe s invaliditetom	0,4	1.000,00	12.000,00
Porezni obveznik i svaki uzdržavani član uže obitelji i svako dijete ako su osobe kojima je rješenjem, na temelju posebnih propisa, utvrđena invalidnost po jednoj osnovi 100% i/ili koji radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa, pravo na tuđu pomoć i njegu ³	1,5	3.750,00	45.000,00

Izvor: Porezna uprava (2021.) Porez na dohodak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/OsobniOdbitak.aspx (03.06.2021.).

Osnovica poreznog odbitka u Hrvatskoj iznosi 2.500,00 kuna. Pri njegovu utvrđivanju i obračunu u obzir se zasebno uzimaju rezidenti i nerezidenti, to jest osobni odbici ovih subjekata. Kod osobnog odbitka rezidenta, uzdržavani članovi uže obitelji i uzdržavana djeca su fizičke osobe kojima oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez i drugi primici koji se ne smatraju dohotkom na godišnjoj razini ne prelaze 15.000,00 kuna. Kod utvrđivanja ovoga prava, ne uzimaju se u obzir sljedeći primici (Porezna uprava, 2021.):

- „Primici prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora;
- Doplatak za djecu;
- Novčane potpore utvrđene u iznosu koji je zakonom kojim se uređuju roditeljske i roditeljske potpore propisan kao iznos ispod kojeg se ne može isplatiti novčana potpora;
- Potpore za novorođenčce, odnosno primitak za opremu novorođenog djeteta;
- Obiteljske mirovine djece nakon smrti roditelja;
- Primici koji po svojoj prirodi predstavljaju samo uzdržavanje od roditelja ili članova uže obitelji;
- Primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba, a za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavu lijekova i ortopedskih pomagala te troškove prijevoza i smještaja u zdravstvene ustanove), rješavanje kojih nije plaćeno obveznim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe, a pod uvjetom da je darovanje, odnosno plaćanje nastalih izdataka za tu namjenu obavljeno na žiroračun primatelja dara ili zdravstvene ustanove te na temelju vjerodostojnih isprava.;
- Naknada troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom i naknada troškova službenog putovanja do propisanih iznosa na koje se ne plaća porez na dohodak;
- Odštete od osiguranja isplaćene zbog teške ozljede i priznate invalidnosti;
- Stipendije, nagrade za izvrsnost učenika i studenata isplaćene iz proračuna i bespovratna sredstva koja se isplaćuju iz proračuna, fondova i programa Europske unije i drugih međunarodnih fondova i programa uređenih posebnim propisima i međunarodnim sporazumima, u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja;
- Potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja, koju poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti pod uvjetom da bivši radnik ne ostvaruje primitke po osnovi nesamostalnog rada;
- Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja;

- Nacionalna naknada za starije osobe.“

Osim rezidenata, izdvajaju se i porezni odbitci nerezidenata. Pri tome, nerezidenti mogu u poreznom razdoblju odbiti osobni odbitak u visini osnovnoga osobnog odbitka prilikom obračuna predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada ili u godišnjem obračunu poreza. Oba subjekta, rezident ili nerezident podliježu mogućnosti dodatnog uvećanja osobnog odbitka. To je moguće za iznos svote plaćene za zdravstveno osiguranje, ako porezni obveznik nije drukčije osiguran, do visine propisanoga obveznog doprinosa za zdravstveno osiguranje. Isto vrijedi i za iznose darovanja koja su dana u tuzemstvu u naravi i u novcu doznačenim na žiroračun, a u kulturne, odgojno-obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, športske i vjerske svrhe, prema udrugama i drugim osobama koje te djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima. Ovi iznosi utvrđuju se do visine 2% primitaka za koje je u tekućoj godini podnesena godišnja porezna prijava i utvrđen godišnji porez na dohodak ili je proveden poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (Porezna uprava, 2021).

5.1.2. PAUŠALNO OPOREZIVANJE OBRITNIKA

U Republici Hrvatskoj je od 2007. godine stupila na snagu mogućnost novog načina plaćanja poreza i doprinosa za obrtnike. Riječ je o paušalnom oporezivanju, a obrti koji taj tretman primjenjuju nazivaju se paušalnim obrtima. Ovaj porezni tretman se za obrtnike do sada pokazao po mnogočemu praktičnim pa se u praksi često puta i primjenjuje.

Osnovne koristi paušalnog oporezivanja obrtnika očituju se u jednostavnijem otvaranju obrta i pokretanju poslovanja. paušalni obrti u najvećoj mjeri utječu na sljedeće dionike (Milun et al., 2018):

- Osobe koje imaju poduzetničke sklonosti i želje, a njima je omogućen lakši poduzetnički početak;
- Brojne mlade osobe koje tek izlaze na tržište rada, za koje postoji mogućnost da će njima poslodavac umjesto uobičajenog ugovora o radu predložiti da

otvore svoj obrt i na taj način sklope poslovni ugovor kojim ostvaruju veći neto primitak;

- Osobe koje već rade preko ugovora o radu, odnosno imaju stalan posao, ali uz to imaju dodatne honorarne poslove. Njima se kroz manje poreze i doprinose nudi mogućnost veće zarade.

Paušalne obrte obilježava jednostavno poslovanje, a pri tome se misli na nepostojanje obveze za angažmanom knjigovodstvenih usluga vanjskih dionika, te obvezu obrtnika da samo vodi evidenciju ispostavljenih faktura, računa. Paušalno oporezivanje obrta je specifični tretman ovog subjekta. Sam sustav oporezivanja podrazumijeva zadovoljenje sljedećih uvjeta (Milun et al., 2018):

- Ukupni primici u prethodnoj godini ne prelaze 300.000,00 kuna;
- Porezni obveznik nije po toj osnovi obveznik PDV-a.

Iznos paušalnog poreza na dohodak utvrđuje se prema poreznim razredima. Ovisno o razredu kojem obrtnik pripada, primjenjuje se stopa paušalnog oporezivanja.

Prikaz poreznih razreda za obrtnike paušaliste daje se Tablicom 4.

Tablica 4. Porezni razredi obrtnika paušalista

Ostvareni ukupni primitci	Godišnja porezna osnovica	Godišnji paušalni porez na dohodak	Mjesečni paušalni porez na dohodak (bez prirreza)	Mjesečni paušalni porez – Grad Zagreb (prirrez 18 %)
Od 0,00 do 85.000,00	12.750,00	1.275,00	106,25	125,38
Od 85.000,01 do 115.000,00	17.250,00	1.725,00	143,75	169,63
Od 115.000,01 do 149.500,00	22.425,00	2.242,50	186,88	220,51
Od 149.500,01 do 230.000,00	34.500,00	3.450,00	287,50	339,25
Od 230.000,01 do 300.000,00	45.000,00	4.500,00	375,00	442,50

Izvor: Računovodstvo, revizija i financije (2021.) Obrtnici i slobodna zanimanja. Dostupno na: <https://www.rrif.hr/rrif-2021-1/> (03.06.2021.).

Paušalni porez na dohodak i prirez, o kojem slijedi kasnije, plaćaju se tromjesečno na račun poreza na dohodak grada, općine prema mjestu prebivališta poreznog obveznika, obrtnika. Plaćanje se provodi najkasnije do kraja tromjesečja koje se plaća, a prema razmjernom broju mjeseci u odnosu na ukupno utvrđen paušalni dohodak.

Svaki porezni obveznik, u ovome slučaju obrtnik, koji želi poslovati u sustavu paušalnog oporezivanja, dužan je prijaviti početak obavljanja djelatnost nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu u roku 8 dana od početka obavljanja samostalne djelatnosti, kao u ostalim slučajevima. U slučaju da obrtnik ne posluje kao paušalist, ali zadovoljava uvjete za ovaj porezni tretman te na isti želi prijeći, dužan je o tome izvijestiti nadležnu Poreznu upravu do kraja tekuće godine za iduću godinu i najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine (Porezna uprava, 2021).

Iznos godišnjeg paušalnog dohotka utvrđuje se na temelju rješenja nadležne i vrijedi sve do donošenja novog rješenja, odnosno promjene u poslovanju obrtnika. Kod ovog sustava oporezivanja primjenjuje se porezna stopa od 12%, a koja je ujedno i najčešći argument za primjenu ovog poreznog tretmana, ukoliko su zadovoljeni uvjeti za to. Mjesečni paušalni porez na dohodak utvrđuje se na način da se godišnji paušalni porez na dohodak podijeli na dvanaest mjeseci odnosno na razmjernan broj mjeseci poreznog razdoblja u kojima porezni obveznik obavlja samostalnu djelatnost (Porezna uprava, 2021).

Iznos godišnjeg paušalnog dohotka, godišnji i mjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak utvrđuju se na temelju Obrasca PO-SD. Obrazac je dostupan u Prilogu 1. ovoga rada.

5.2. POREZ NA DOBIT

Zakonom su u Hrvatskoj utvrđeni uvjeti koji obrtnika čine obveznikom poreza na dobit. To su sljedeće odrednice ili uvjeti (Porezna uprava, 2021):

- Ako je obrtnik u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna;
- Ukoliko obrtnik ispunjava 2 od sljedeća tri uvjeta:
 - U prethodnom poreznom razdoblju obrtnik je ostvario dohodak veći od 400.000,00 kuna;
 - Obrtnik ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti veću od 2.000.000,00 kuna;
 - Obrtnik u prethodnom poreznom razdoblju je prosječno zapošljavao više od 15 radnika.

Obrtnik je obvezan da u pisanom izvješću obavijesti nadležnu Poreznu upravu o ispunjavanju ovih uvjeta, najkasnije do kraja godine. Obrtnik ima mogućnost ostvariti status poreznog obveznika poreza na dobit čak i ako do kraja tekuće godine podnese pisani zahtjev nadležnoj ispostavi Porezne uprave o njegovoj volji da u narednoj poslovnoj godini podliježe obvezi ovog poreznog oblika, a ne poreza na dohodak. (Porezna uprava, 2021)

Kada postoji supoduzetništvo ili neki drugi oblik zajedničkog dohotka, spomenuti zahtjev podnose i ovjeravaju svi vlasnici, poduzetnici. Rješenje koje Porezna uprava u tom slučaju donosi, a kojim se odobrava obveza plaćanja poreza na dobit, vrijedi za narednih pet godina. Iznimno je moguće odobriti kraći rok, na zahtjev i pravdane razloge obrtnika.

Oporezivanje ovim porezom, to jest utvrđivanje osnovice za oporezivanje provodi se na temelju razlike prihoda i rashoda obrtnika. Treba istaknuti da se ova vrijednost utvrđuje neovisno o tome da li su prihodi zaista naplaćeni, kao i nastali rashodi. Točnije, osnovica se utvrđuje na temelju obračunskog načela, a ne blagajničkog, kao kod poreza na dohodak.

Porez na dobit obrtnika se u Hrvatskoj obračunava po stopi od 12% i 18%. Pri tome se Obvezu poreza na dobit obrtnik plaća po stopi od 12% ukoliko ostvari do 7.500.000,00 kuna prihoda u jednoj godini, a ako prijeđu taj prag, podliježe oporezivanju poreznom stopom od 18% (Računovodstvo FER, 2021).

Iako su stope ovog poreznog oblika manje od poreznih stopa poreza na dohodak, to ne znači da obrtnici koji su obveznici poreza na dobit imaju manje troškove ili davanja, te da je njihov porezni tretman povoljniji. U slučaju plaćanja poreza na dobit treba imati na umu da je zakonom utvrđena veća osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja, a također na ovome primjeru ne vrijede mogućnosti priznavanja osobnog odbitka za vlasnika i uzdržavane članove obrta. Obrtnici koji posluju u sustavu poreza na dobit podliježu obvezi obračuna doprinosa za obvezna osiguranja po osnovici od 9.616,20 kuna dok vlasnici obrta u sustavu poreza na dohodak obračunavaju doprinose na osnovicu od 5.682,30 kuna (Računovodstvo FER, 2021).

Predujam ovog poreza plaća se po osnovi godišnje porezne prijave, to jest za prethodnu poslovnu godinu. Mjesečni predujam se kao i kod prethodnog poreznog oblika, obračunava razmjerno broju mjeseci. Također, porezni obveznik koji tek počinje obavljati djelatnost ne plaća predujmove do podnošenja prve godišnje porezne prijave.

5.3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST

Obrtnik koji u poslovnoj godini isporuči robu i usluge u vrijednosti većoj od 300.000,00 kuna, nakon odbitka vrijednosti isporuka koje su oslobođene plaćanja PDV-a, obveznik je plaćanja ovog poreznog oblika, to jest obvezan je ući u sustav PDV-a. Propisan uvjet uzima se kao granica za razlikovanje obrtnika koji jesu i onih koji nisu u sustavu PDV-a.

Kada obrtnik posluje kao obveznik PDV-a, obvezan je njegov upis u Registar obveznika PDV-a, a najkasnije do 15. siječnja tekuće godine. Poslovanje obrtnika u sustavu PDV-a moguće je i pri osnivanju, to jest početku poslovanja obrta, a ovisi o volji i prijavi obrtnika.

Obrtnici koji posluju u sustavu PDV-a i tome su obveznici njegova obračuna i plaćanja, to čine po stopi od 25%, 13% ili 5%. Svi obrtnici u tom slučaju obvezni su za konkretno razdoblje oporezivanja sami utvrditi i obračunati obvezu PDV-a, a istu

iskazuju u prijavi na propisanom obrascu. Prijava PDV-a dostavlja se svaki mjesec do 20. u mjesecu za prethodni. (Porezna uprava, 2019) PDV obrazac prikazuje se Prilogom 2.

Kada obrtnik, kao obveznik plaćanja PDV-a, pretplati porez kroz uplatu pretporeza, u sljedećem poreznom razdoblju ima pravo na odbitak PDV-a, odnosno povrat preplaćenog iznosa, na njegov zahtjev. Ovisno o visini ostvarenih prihoda obrtnika u prethodnoj godini, razlikuju se mjesečni i tromjesečni porezni obveznici.

Oni obrtnici koji su imali prihode u protekloj godini manje od 800.000,00 kuna s PDV-om su tromjesečni obveznici, a oni koji su imali prihode veće od tog iznosa su mjesečni porezni obveznici. Pri tome se naglašava da porezni obveznici, obrtnici koji obavljaju transakcije unutar EU-a ne mogu biti tromjesečni obveznici PDV-a (Hrvatska obrtnička komora, 2021).

5.4. PLAĆANJE POREZA PO ODBITKU

Porez po odbitku definira se kao porez na dobit koja nastaje kod isporuke dobara nerezidentu Hrvatske, to jest inozemnom subjektu koji u Hrvatskoj nema registriranu djelatnost, kao ni sjedište. Porez po odbitku predmet je Zakona o porezu na dobit (NN 177/2004).

Porezni obveznik poreza po odbitku je isplatitelj, a osnovicu predstavlja bruto iznos naknade koju tuzemni isplatitelj plaća nerezidentu, odnosno inozemnom primatelju. Obvezi plaćanja poreza po odbitku podliježu sljedeći izvori dobiti i primjenjuju se iskazane stope oporezivanja (Zaloker, 2021):

- „Dividende i udjeli u dobiti po stopi od 10%;
- Naknade za autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) po stopi od 15%;

- Kamate, osim kamata po robnim kreditima, kamata po kreditima inozemnih banaka ili drugih financijskih institucija, kamata isplaćenih inozemnim imateljima državnih ili korporativnih obveznica, te kamata plaćenih za financijski najam dobara po stopi od 15%;
- Naknade za usluge istraživanja i analize tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge, pri čemu se uslugama poslovnog savjetovanja smatra svaki oblik poslovnog savjeta ili konzultacije po stopi od 15%;
- Naknade za nastupe inozemnih izvođača (umjetnika, zabavljača i športaša) kada se naknada plaća prema ugovoru s inozemnom osobom koja nije fizička osoba po stopi od 10%;
- Sve usluge i sve vrste naknada koje su inače oporezive porezom po odbitku, kada se plaćaju osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave, odnosno nadzora poslovanja, u državama koje se nalaze na popisu Europske unije, koji se odnosi na nekooperativne jurisdikcije u porezne svrhe, a s kojima RH ne primjenjuje Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja po stopi od 20%.“

Plaćanju poreza po odbitku ne podliježu kamate koje su isplaćene na robne kredite za kupnju dobara koja obvezniku služe za obavljanje djelatnosti, kamate na kredite koje daje inozemna financijska institucija i kamate imateljima obveznica, državnih i korporativnih, inozemnim pravnim osobama (Porez na dobit, Narodne novine, NN 177/2004).

Pravilnik o porezu na dobit (NN 1/2021) razlučuje izbjegavanje dvostrukog oporezivanja, kada je riječ o porezu po odbitku. Prema odredbama ovog Pravilnika, navodi se da Republika Hrvatska s određenim državama primjenjuje ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, koje se detaljnije pojašnjava i specificira.

Prema navedenom, tuzemni isplatelj naknada na osnovu kojih se utvrđuje porez po odbitku nerezidentima, ali koji su rezidenti država s kojima Hrvatska primjenjuje ovaj ugovor, obvezan je pri isplati naknade obračunati, obustaviti i uplatiti porez po odbitku kako je u ugovoru utvrđeno i Zakonom specificirano.

U slučaju kada isplatitelj isplaćuje naknade obrtniku nerezidentu Hrvatske, a koji dolazi iz države s kojom Hrvatska nema ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, primjenjuju se stope poreza po odbitku, kako su i navedene. U slučaju kada je nerezident iz države s kojom Hrvatska primjenjuje ovaj ugovor, moguće je primijeniti niže stope od onih koje su propisane Zakonom, a to mora biti sadržano u ugovoru.

U svrhu obračuna niže stope poreza po odbitku, potrebno je da tuzemni porezni obveznik prilikom isplate naknade ispuni obrazac, koji će ovjeriti inozemno porezno tijelo. Ovjereni obrazac Zahtjev prilaže se za svaku isplatu, osim ako se radi o učestalim isplatama kada se zahtjev podnosi prije prve isplate te naknadno svakih 12 mjeseci. Osim toga, u slučaju kada naknade ne podliježu ovom načinu oporezivanja, primatelj naknade umjesto obrasca Zahtjeva može dostaviti samo potvrdu o rezidentnosti od nadležnog i resornog inozemnog poreznog tijela (Deloitte, 2013).

Važno je još istaknuti da prema Odredbama Zakona o porezu na dobit (NN 177/2004) postoji mogućnost oslobođenja od plaćanja poreza po odbitku prilikom isplate kamata i autorskih naknada između povezanih društava koja se nalaze u različitim državama članicama EU. Tome podliježu jednako i isplate dividendi i udjela u dobiti između matičnih i povezanih društava iz različitih država članica EU. Za ostvarenje navedenoga važno je zadovoljenje propisanih kriterija, te posjedovanje i dostava propisane dokumentacije, koja se dostavlja nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

„Porez po odbitku ne plaća se ako primatelj dividendi, udjela u dobiti, kamate ili autorske naknade ima sjedište u drugoj državi članici EU i ako ima više od određenog postotka udjela u vlasništvu isplatitelju naknade. Ovakve isplate moraju zadovoljiti dodatne propisane uvjete, a za svaki ugovor o isplati naknada je potrebno ishoditi potvrdu Porezne uprave (Kagor, 2021).“

5.5. DOPRINOSI OBRTNIKA

Obvezni doprinosi obrtnika obračunavaju se za obvezna osiguranja koja su definirana zakonskim okvirom Hrvatske i kao takva se primjenjuju. Osnovice se u Hrvatskoj utvrđuju za svaku kalendarsku ili poslovnu godinu prema prosječno isplaćenju mjesečnoj plaći kod pravnih osoba u Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine prema objavi Državnog zavoda za statistiku (DZS).

Obvezna osiguranja obrtnika u Hrvatskoj su mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti, mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i obvezno zdravstveno osiguranje. Stope po kojima se isti obračunavaju i plaćaju prikazuju se detaljnije Tablicom 5.

Tablica 5. Doprinosi za obvezna osiguranja obrtnika

Opće osnovice				
Najniža mjesečna osnovica		3.488,78 kn za obračun bolovanja i sl.		
Najviša mjesečna osnovica		55.086,00 kn		
Najviša godišnja osnovica		661.032,00 kn		
Mjesečne osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja				
Osnova obveznog osiguranja	Osnovica	Mirovinsko osiguranje* 15% + 5%	Zdravstveno osiguranje 16,5%	Ukupni doprinosi
Samostalna djelatnost obrta				
Obveznici poreza na dohodak	5.967,65	895,15 + 298,38 1.193,53	984,66	2.178,19
Obveznici poreza na dobit (poduzetnič. plaća)	10.099,10	1.514,87 + 504,96 2.019,83	1.666,35	3.686,18
Porez plaćaju u paušalnom iznosu	3.672,40	550,86 + 183,62 734,48	605,95	1.340,43
Samostalna djelatnost slobodnih zanimanja				
Dohodak od samostalne djelatnosti	10.099,10	1.514,87 + 504,96 2.019,83	1.666,35	3.686,18
Ostale samostalne djelatnosti - dohodak	5.967,65	895,15 + 298,38 1.193,53	984,66	2.178,19
Samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva				
Dohodak od samostalne djelatnosti	5.049,55	757,43 + 252,48 1.009,91	833,18	1.843,09
Porez plaćaju u paušalnom iznosu	3.672,40	550,86 + 183,62 734,48	605,95	1.340,43

Izvor: Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obračun doprinosa za obvezna osiguranja. Dostupno na: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2021-01/Nove_osnovice_za_obra%C4%8Dun_doprinosa_za_obvezna_osiguranja_2021.pdf (04.06.2021.).

Za obrtnike koji posluju kao obveznici poreza na dohodak vrijedi godišnja osnovica obračuna doprinosa u iznosu od 71.611,80 kuna. Jednaki iznos vrijedi i za obrtnike koji su obveznici poreza na dobit. Doprinosi za obvezna osiguranja na primjeru obrtnika paušalista prikazuju se Tablicom 6.

Tablica 6. Osnovica obračuna obveznih doprinosa obrtnika paušalista u 2021. godini

Ostvaren godišnji primitak	Godišnja porezna osnovica	Obvezni doprinosi			Ukupno za godinu
		MO I stup 7,5%	MO II stup 2,5%	ZO 7,5%	
Do 85.000,00 kn	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
85.000 – 115.000 kn	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
115.000-149.500 kn	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
149.500-230.000 kn	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
230.000-300.000 kn	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00

Izvor: Hrvatska obrtnička komora (2021.) *Obračun doprinosa za obvezna osiguranja*. Dostupno na: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2021-01/Nove_osnovice_za_obra%C4%8Dun_doprinosa_za_obvezna_osiguranja_2021.pdf (04.06.2021.).

Prema poreznim razredima koji su utvrđeni, odnosno visini godišnjih primitaka obrtnika, utvrđene su osnovice i stope obračuna mirovinskog osiguranja I i II stupa te zdravstvenog osiguranja. U nastavku se istražuju i ostali doprinosi obrtnika.

5.6. OSTALI DOPRINOSI

Pod ostale doprinose obrtnika misli se na doprinos za šume te komorski doprinos. Obveza i način obračuna doprinosa za šume uređuje se Zakonom o šumama (NN 68/2018), koji donosi niz odredbi u svezi ovih pitanja, posebice u području djelomičnog ukidanja obveze plaćanja doprinosa za opće korisne funkcije šuma. Prema Zakonu naknadu za šume imaju obvezu plaćati samo obrtnici koji u Hrvatskoj obavljaju djelatnost, a godišnje premašuju 3 milijuna kuna prihoda. Za obveznike naknade opće korisnih funkcija šuma, iznos obračuna i dalje je 0,0265% od ukupnog ostvarenog prihoda u prethodnoj godini (Zakon o šumama, Narodne novine, NN 68/2018).

U svrhu obračuna i plaćanja ovog doprinosa koristi se OKFŠ Obrazac (Slika 5).

Slika 5. OKFŠ Obrazac

OBRAZAC OKFŠ za _____ godinu

NAZIV OBVEZNIKA OIB

ADRESA SJEDIŠTA: MJESTO, ULICA I BROJ

IME I PREZIME, E-MAIL KONTAKT OSOBE

OZNAKA OBVEZNIKA: _____
(1 ZA PRAVNE I FIZIČKE OSOBE KOJE SU OBVEZNICI POREZA NA DOBIT; 2 ZA FIZIČKE OSOBE KOJE SU OBVEZNICI POREZA NA DOHODAK)

OBRAČUN NAKNADE ZA KORIŠTENJE OPĆEKORISNIH FUNKCIJA ŠUMA
ZA RAZDOBLJE od: _____ do: _____

AOP	OPIS	IZNOS
01	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	0,00
02	STOPA	0,000265
03	OBRAČUNATI IZNOS (01x02)	0,00
04	UPLAĆENI IZNOS	0,00
05	RAZLIKA ZA UPLATU (03-04)	0,00
06	RAZLIKA ZA POVRAT (04-03)	0,00
07	TROMJESEČNA AKONTACIJA ZA NAREDNO RAZDOBLJE ((03/BROJ MJESECI POSLOVANJA)x3)	0,00

U _____ dana _____, _____ god.

MP _____

_____ Odgovorna osoba

Napomena: Obrazac bez potpisa i pečata nije važeći. Za sva dodatna pitanja obratite se na okfs@mps.hr

Izvor: Plavi ured (2021.) Doprinos za općekorisne funkcije šuma – što su i tko ih plaća? Dostupno na: <https://plaviured.hr/vodici/doprinos-opcekorisne-funkcije-suma-placaju-li-ga-pausalni-obrtnici/> (04.06.2021.).

Komorski se doprinos plaća Hrvatskoj obrtničkoj komori. Obveznici njegova plaćanja u Hrvatskoj su fizičke i pravne osobe, članovi Hrvatske obrtničke komore, a sukladno Odluci o obveznom komorskom doprinosu za jedinstveni sustav organiziranosti obrta. Doprinos u paušalnoj svoti (76,00 kn mjesečno) plaća se tromjesečno, na sljedeći način (Hrvatska obrtnička komora, 2021):

- I tromjesečje (siječanj / ožujak) – dospijeće plaćanja 28. veljače;
- II tromjesečje (travanj / lipanj) – dospijeće plaćanja 31. svibnja;
- III tromjesečje (srpanj / rujanj) – dospijeće plaćanja 31. kolovoza;

- IV tromjesečje (listopad / prosinac) – dospijeće plaćanja 30. studenoga.

Komorski doprinos uplaćuje se prema sjedištu poreznog obveznika i to na uplatne račune koji su javno dostupni na stranicama Porezne uprave i Hrvatske obrtničke komore. Obveza njegova plaćanja nastaje odmah po osnivanju obrta i traje sve do njegova zatvaranja ili brisanja iz Obrtnog registra. Ove obveze oslobađaju se obrtnici novootvorenih obrta za prve dvije godine obavljanja obrta, uz prethodni zahtjev.

6. PRIMJER OBRTA

U poglavlju se analizira porezni tretman odabranog obrta za prijevoz putnika. Analizom su obuhvaćene 2019. i 2020. godina.

6.1. PRIJAVA POREZA NA DOHODAK

U prijavi poreza na dohodak primarno se navode podaci o obrtu i obrtniku (Slika 6., i Slika 7.).

Slika 6. Opći podaci o obrtu i obrtniku iz prijave poreza na dohodak za 2019. godinu

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2019. GODINU

1. OPĆI PODACI						
1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA: ALFIO MEJAK, IVAN-FUMICA						
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj): BUNARSKA CESTA 0070, PULA						
1.2.1. Telefon: +38552392666			1.2.2. Adresa elektroničke pošte: knjige@istrapula.com			
1.3. OIB: 78134646293						
1.4. Potpomognuta područja ⁽¹⁾ i područje Grada Vukovara: NE						
1.5. PROMJENA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA TIJEKOM GODINE						
R.br.	RAZDOBLJE		DRŽAVA	MJESTO	ULICA I KUĆNI BROJ	POTPOM. PODRUČJA I GRAD VUKOVAR ⁽²⁾
1.	od	do				
1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)						
R.br.	RAZDOBLJE INVALIDNOSTI		HRVI	OZNAKA INVALIDNOSTI ⁽³⁾	POSTOTAK INVALIDNOSTI (ispunjava HRVI)	
1.	od	do				
1.7. BROJ RAČUNA: HR2024070001100318223						
OTVOREN U (NAZIV / SJEDIŠTE): OTP banka Hrvatska d.d.						
1.8. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZnom SAVJETNIKU						
1.8.1. NAZIV / IME I PREZIME:						
1.8.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA:						
1.8.3. OIB:						

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Slika 7. Opći podaci o obrtu i obrtniku iz prijave poreza na dohodak za 2020. godinu

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2020. GODINU

1. OPCII PODACI

- 1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA: KARLO MEJAK, ALFIO
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj): BUNARSKA CESTA 0070, PULA
1.2.1. Telefon: 1.2.2. Adresa elektroničke pošte: knjige@istrapula.com
1.3. OIB: 06801659043
1.4. Potpomognuta područja⁽¹⁾ i područje Grada Vukovara: NE
1.5. PROMJENA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA TIJEKOM GODINE

R.br.	RAZDOBLJE	DRŽAVA	MJESTO	ULICA I KUĆNI BROJ	POTPOM. PODRUČJA I GRAD VUKOVAR ⁽²⁾
1.	od do				

1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)

R.br.	RAZDOBLJE INVALIDNOSTI	HRVI	OZNAKA INVALIDNOSTI ⁽²⁾	POSTOTAK INVALIDNOSTI (ispunjava HRVI)
1.	od do			

- 1.7. BROJ RAČUNA: HR2024070001100318223
OTVOREN U (NAZIV / SJEDIŠTE): OTP banka Hrvatska d.d.
1.8. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZNOM SAVJETNIKU
1.8.1. NAZIV / IME I PREZIME:
1.8.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALISTA / BORAVISTA:
1.8.3. OIB:

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Vidljivo je iz obje istaknute prijave poreza na dohodak kako opći podaci i obrtu sadrže ime i prezime obrtnika, adresu, kontakt podatke, te kontakt vanjskog knjigovodstvenog obrta. Također, istaknut je OIB obrtnika, koji je ujedno i OIB obrta. Također, navodi se da li je riječ o obrtu koji djeluje na potpomognutim područjima, broj računa i naziv banke u kojemu je otvoren, kao i podaci o opunomoćeniku, kojeg u ovome primjeru nema.

Nakon općih podataka navode se podaci o uzdržavanim članovima obitelji, te podaci o uvećanju osobnog odbitka za uzdržavane članove obitelji (Slika 8.).

Slika 8. Podaci o uzdržavanim članovima obitelji i uvećanju osobnog odbitka za uzdržavane članove 2020. godine

2. PODACI O UZDRZAVANIM CLANOVIMA UZE OBITELJI

R.br.	IME I PREZIME / SRODSTVO	OIB	INVALID (I ili I*)	RAZDOBLJE KORIŠTENJA OD / DO	OIB	POSTOTAK OSOBNOG ODBITKA
1.						

3. PODACI O UVEĆANJU OSOBNOG ODBITKA ZA

3.1. PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU	0,00
3.2. DANA DAROVANJA	0,00
3.3. UKUPNO (3.1. + 3.2.)	0,00

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Navedeni su samo podaci za 2020. godinu jer se oni ne razlikuju od onih iz prijave poreza na dohodak 2019. godine. Vidljivo je da obrtnik nema uzdržavanih članova obitelji te time ne ostvaruje uvećanje osobnog odbitka.

Naposljetku u prijavi slijede podaci o dohotku i plaćenom predujmu poreza i prireza, koji se iskazuju u kunama i lipama. Iz porezne prijave predmetnog obrtnika za 2019. godinu daje se iščitati kako je dohodak od nesamostalnog rada iznosio 10.491,93 kune, pri čemu je 762,01 kuna uplaćeng poreza i prireza, a obveznih doprinosa 2.622,98. Time je ukupni iznos primitaka iznosio 13.114,91 kuna (Slika 9).

Slika 9. Dohodak o nesamostalnom radu 2019. godine

4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆA I MIROVINA)					DIO NR
4.1.1. PLAĆA OBTVARENA U TUZEMSTVU IZVAN PODRUČJA P1 (prema obrascima IP)					
R.br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5 (3-4)	6
1.	96328250067	13.114,91	2.622,98	10.491,93	762,01
UKUPNO 4.1.1.				10.491,93	762,01
4.1.2. PLAĆA OBTVARENA U TUZEMSTVU NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU I. SKUPINE ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA (prema Obrascima IP)^(a)					
R.br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.2.				0,00	0,00
4.1.3. PLAĆA OBTVARENA IZ INOZEMSTVA ILI U INOZEMSTVU IZVAN PODRUČJA P1 (prema potvrđama inozemnih isplatielja i vlastitim evidencijama)					
R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI	
1.	2	3	4	5	
1.					
UKUPNO 4.1.3.			0,00	0,00	
4.1.4. PLAĆA OBTVARENA IZ INOZEMSTVA ZA VRIJEME BORAVKA NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU I. SKUPINE ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA (prema potvrđama inozemnih isplatielja i vlastitim evidencijama)					
R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI	UDIO u % ^(b)
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.4.		0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.5. MIROVINA OBTVARENA U TUZEMSTVU (prema obrascima IP / potvrđama isplatielja)					
R.br.	OIB ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS MIROVINE	OBVEZNI DOPRINOSI IZ MIROVINE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1.	2	3	4	5 (3-4)	6
1.					
UKUPNO 4.1.5.				0,00	0,00
4.1.6. MIROVINA OBTVARENA U INOZEMSTVU (prema potvrđama inozem. isplatielja i rješenju Porezne uprave)					
R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI	UDIO u % ^(b)
1.	2	3	4	5	6
1.					
UKUPNO 4.1.6.		0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.7. UKUPAN DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ				UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
(4.1.1.+4.1.2.+4.1.3.+4.1.4.+4.1.5.+4.1.6.)				DOHODAK	INOZEMNI
				10.491,93	0,00
					762,01

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

U poreznoj prijavi za 2019. godine iskazan je i iznos drugog dohotka koji je u poreznom razdoblju ostvaren u tuzemstvu. Riječ je o autorskim naknadama, koje su

iznosile 8.943,41 kunu primitaka, 4.918,87 kuna izdataka, odnosno 3.622,11 kuna dohotka. U konačnici, dohodak pojedinca iznosio je 9.937,12 kuna. Umanjenja dohotka u 2019. godini nije bilo (Slika 10.).

Slika 10. Drugi dohodak obrtnika 2019. godine

4.2.1. DRUGI DOHODAK OŠTVAREN U TUZEMŠTVU (prema potvrđama Isplatištelja)						
R.br.	DRUGI DOHODAK PO OSNOVI	PRIMICI	IZDACI	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PRIMITAKA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5	6 (3-4-5)	7
1.	PRIMITAKA ČLANOVA SKUPŠTINA I NADZORNIH ODBORA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	AUTORSKIH NAKNADA	8.943,41	4.918,87	402,43	3.622,11	973,62
3.	umjetničkih, artistskih, zabavnih, sportskih, književnih, likovnih djelatnosti, te djelatnosti u zvučni i slikom, radiom, televizijom i zabavnim predstavama NERAZDIOBATA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	primitaka trgovačkih putnika, spenata, skovčelara, sportskih sudaca i delegata i dr.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	primitaka u naravi, nagrade učenicima, primitaka učenika i studenata za rad preko udruga, stipendije, nagrade, naknade iznad propisanih iznosa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	primitaka učenika i studenata za rad preko posrednika za zapošljavanje učenika i studenata iznad propisanih iznosa	0,00	0,00		0,00	0,00
7.	NAKNADA UMJETNIKA I KULTURNIH DJELATNIKA (za isporučeno umjetničko djelo)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	PRIMITAKA PROFESIONALNIH NOVINARA, UMJETNIKA I SPORTAŠA	0,00	0,00		0,00	0,00
9.	OSTALIH PRIMITAKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO 4.2.1.					3.622,11	973,62

4.2.2. DRUGI DOHODAK OŠTVAREN U INOZEMŠTVU (prema potvrđama Isplatištelja i vlastitim evidencijama)				
R.br.	DRŽAVA IZVORA	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ TUZEMNI	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ INOZEMNI
1	2	3	4	5
1.				
UKUPNO 4.2.2.		0,00	0,00	0,00

4.2.3. UKUPAN DRUGI DOHODAK, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.2.1.+4.2.2.)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
	DOHODAK	TUZEMNI	INOZEMNI
	3.622,11	973,62	0,00

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)	DIO SD

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Slijedi gubitak od samostalne djelatnosti za prijenos. U 2017. on je iznosio 10.219,49, te je prenesen u 2018. godinu. Uz dodatnih 15.472,69 kuna gubitka u 2018. godini, na koncu godine ostvareno je ukupno 25.692,18 kuna gubitka, koje su prenesene u 2019. godinu. Te godine je ostvareno 9.937,12 kuna umanjenja, pa je konačni gubitak u 2019. godini iznosio 5.755,06 kuna. Olakšice i oslobođenja u 2019. godini nisu korištene (Slika 11.).

Slika 11. Gubitak od samostalne djelatnosti obrtnika 2019. godine

			ZAJEDNIČKI DOHODAK				UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
R.br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJE DOHODKA (IZNOSIJE GUBITAK POJEDINCA ukupno pod 4.3.2. stup.2.)	DIZ. nositelje zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHODKA / GUBITKA	GUBITAK (+/-)	DOHODAK (+ ILI = 0)	TUŽEMNI	INOZEMNI
1.	2.	3.	4.	5.	6 (2-3-5)	7 (2-3-5)	8	9
1.	9.937,12	0,00		0,00	0,00	9.937,12	0,00	0,00
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R.br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.					0,00	9.937,12	0,00	0,00
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENEŠENI GUBITAK (4.3.8. stup.4.)						9.937,12		
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup.7. - 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						0,00	0,00	0,00
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE(2)					Broj mjeseci poslovanja: 0		0,00	
4.3.5. UMANJENJA DOHODKA POJEDINCA								
R.br.	UMANJENJE DOHODKA ZA				IZNOS			
1.	2.				3.			
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA				0,00			
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŠBE NALIKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBTATA				0,00			
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU				0,00			
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA				0,00			
UKUPNO 4.3.5.					0,00			
4.3.8. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS								
R.br.	GODINA	IZNOS PRENEŠENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (pod 4.3.1. stup.6.)	GUBITAK ZA PRIENOS			
1.	2.	3.	4.	5.	6 ((2-4) (2+5))			
1.	2014.	0,00	0,00	0,00	0,00			
2.	2015.	0,00	0,00	0,00	0,00			
3.	2016.	0,00	0,00	0,00	0,00			
4.	2017.	0,00	0,00	10.219,49	10.219,49			
5.	2018.	10.219,49	0,00	15.472,69	25.692,18			
6.	2019.	25.692,18	9.937,12	0,00	15.755,06			
4.3.7. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OŠTVAREN NA POTPOMOŠNUTIM PODRUČJIMA I PODRUČJU GRADA VUKOVARA ZA KOJI SU PROPISANE OLAKŠICE								
R.br.	POTPOMOŠNUTA PODRUČJA I PODRUČJE GRADA VUKOVARA		IZNOS DOHODKA	UDIJO (4.3.7. stup.3. / zbirukupni dohodak pod 5.) u postotku				
1.	2.		3.	4.				
1.	I. SKUPINA		0,00	0,00%				
2.	GRAD VUKOVAR		0,00	0,00%				

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Konačni prikaz obračuna doprinosa prikazan je u nastavku Slikom 12

Slika 12. Obračun doprinosa obrtnika 2019. godine

4.3.8. OBRAČUN DOPRINOSA PO OSNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI			
1. RAZDOBLJE OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI		2. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI	
Od	Do	Od	Do
01.01.2019	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2019
3.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI ₍₉₎		12
4.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ₍₁₀₎		12
5.	IZNOS DOHOTKA ₍₁₁₎ (zbroy stupca 2. i 5. pod 4.3.1.)		9.937,12
6.	IZNOS DOHOTKA OD DRUGE DJELATNOSTI (r.br. 4. / r.br.3. * r.br.5.)		9.937,12
7.	IZNOS NAJVIŠE OSNOVICE ZA MJESECE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ₍₁₂₎		65.894,40
8.	IZNOS OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA ₍₁₃₎		9.937,12
9.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI (r.br.8. * propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)		745,28
10.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE STEDNJE (r.br.8. * propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)		248,43
11.	IZNOS DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE(r.br.8. * propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)		745,28

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

U 2020. godini poslovni rezultat je lošiji, što je uzrokovano epidemijom Covid-19. Prema prijavi poreza na dohodak iz te godine vidljivo je da je ostvaren gubitak u iznosu od 122.242,16 kuna (Slika 13.).

Slika 13. Evidentirani gubitak obrtnika u 2020. godini

4.3.1. DOHODAK / GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI									
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK									
R.br.	DOHODAK / GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA I PRIJENOSI DOHOTKA POJEDINCA (prema pod. 4.3.1. stup.3.)	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (<0)	DOHODAK (> ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ		
			OSB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA / GUBITKA			TUZEMNI	INOZEMNI	
1.	2.	3.	4.	5.	6.(2-3+5)	7.(2+3+6)	8.	9.	
1.	-122.242,16	0,00		0,00	122.242,16	0,00	0,00	0,00	
2.									
3.									
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK									
R.br.	DRŽAVA IZVORA								
1.									
2.									
3.									
UKUPNO 4.3.1.					122.242,16	0,00	0,00	0,00	
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup.4.)						0,00			
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup.7. - 4.3.2.). UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						0,00	0,00	0,00	
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE					Broj mjeseci postovanja: 12			0,00	
4.3.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA									
R.br.	UMANJENJE DOHOTKA ZA						IZNOS		
1.	2.						3.		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA						0,00		
2.	DRŽAVNA POTPORA MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA						0,00		
3.	DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU						0,00		
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA						0,00		
UKUPNO 4.3.5.							0,00		
4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS									
R.br.	GODINA	IZNOS PRENESENOG GUBITKA	UMANJENJE GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI	IZNOS GUBITKA U TEKUĆOJ GODINI (prema 4.3.1. stup.6.)	GUBITAK ZA PRIJENOS				
1.	2.	3.	4.	5.	6. ((3-4) ili (3+5))				
1.	2015.	0,00	0,00	0,00	0,00				
2.	2016.	0,00	0,00	0,00	0,00				
3.	2017.	0,00	0,00	0,00	0,00				
4.	2018.	0,00	0,00	0,00	0,00				
5.	2019.	0,00	0,00	0,00	0,00				
6.	2020.	0,00	0,00	122.242,16	122.242,16				

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Na temelju iskazanog, nema evidentiranog dohotka obrtnika u predmetnom poreznom razdoblju. Vidljivo je da nema ni prenesenog gubitka iz prethodnih godina, s obzirom da je došlo do prijenosa vlasništva, što je prikazano u općim podacima o obrtu za predmetne godine.

5.2. POSLOVNI PRIMICI I IZDACI OBRTNIKA

U ovome dijelu analizira se prijava poslovnih primitaka i izdataka obrtnika za odabrano razdoblje. Prijava za 2019. slijedi u nastavku (Slika 14.).

Slika 14. Primici i izdaci obrtnika 2019.godine

Obrazac P-PPI

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH
U 2019. GODINI

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU

1. IME I PREZIME: ALFIO MEJAK
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: BUNARSKA CESTA 0070, PULA
3. OIB: 78134646293

OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	186.119,07
2. primici putem žiro-računa	68.317,85
3. primici u naravi	0,00
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	0,00
6. PDV u primicima ⁽¹⁾	50.653,97
7. UKUPNO PRIMICI (1. + 2. + 3. - 6.)	203.782,95
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	91.368,71
2. izdaci putem žiro-računa	133.407,53
3. izdaci u naravi	1.357,61
4. izdaci otpisa	0,00
5. izdaci reprezentacije	0,00
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00
7. PDV u izdacima ⁽²⁾	32.191,53
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	96,49
9. UKUPNO IZDACI (1. + 2. + 3. - 7. - 8.)	193.845,83
IV. OSTVARENO DOHODAK / GUBITAK (II.7 - III.9)	9.937,12
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	0
2. razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1. + 2.2. + 2.3. + 2.4. + 2.5. + 2.6.)	106.600,84
2.1. polog utrška koji je iskazan pod II.1.	28.600,00
2.2. polog utrška iz ranijeg poreznog razdoblja	0,00
2.3. primljeni iznos kredita	0,00
2.4. primljeni iznos zajmova	64.200,00
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	0,00
2.6. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	13.800,84
NADNEVAK	2.3.2020.
	NATAŠA RIOSA HR11459826116.2.2
	POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

1. iznos uplaćuje samoporezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost
2. iznos uplaćuje samoporezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Za predmetno razdoblje vidljivo je kako je prijavljeno 203.782,95 kuna primitaka. Od toga je 186.119,07 kuna primitaka u gotovini, a 68.38,87 kuna preko žiro računa obrtnika. Iznos PDV-a, to jest obveze obrtnika po ovom poreznom obliku iznosi 50.653,97 kuna.

U predmetnom razdoblju evidentirano je 193.845,83 kuna izdataka. Od toga, 91.368,71 kuna je gotovinskih izdataka, a 133.407,53 kuna transakcijskih ili putem žiro računa.

Porezno nepriznati izdaci iznose 96,49 kuna, a ukupna obveza PDV-a 32.191,53 kune. Ostvareni dohodak obrtnika je razlika primitaka i izdataka, a u 2019. godini iznosio je 9.937,12 kuna.

Na jednaki način iskazani su primici i izdaci za 2020. godinu, koji potvrđuju lošiji rezultat obrtnika (Slika 15.).

Slika 15. Primici i izdaci obrtnika u 2020. godini

Obrazac P-PPI

PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH
U 2020. GODINI

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU

1. IME I PREZIME: KARLO MEJAK
2. ADRESA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: BUNARSKA CESTA 0070, PULA
3. OIB: 06801659043

OPIS	IZNOS (u kunama i lipama)
II. PRIMICI	
1. primici u gotovini	64.321,50
2. primici putem žiro-računa	11.977,54
3. primici u naravi	0,00
4. primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	0,00
5. primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	0,00
6. PDV u primicima: ¹⁾	15.259,74
7. UKUPNO PRIMICI (1. + 2. + 3. - 6.)	61.039,30
III. IZDACI	
1. izdaci u gotovini	63.817,22
2. izdaci putem žiro-računa	104.896,25
3. izdaci u naravi	39.133,81
4. izdaci otpisa	0,00
5. izdaci reprezentacije	0,00
6. izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	0,00
7. PDV u izdacima: ²⁾	24.538,23
8. izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	27,59
9. UKUPNO IZDACI (1. + 2. + 3. - 7. - 8.)	183.281,46
IV. OSTVARENO DOHODAK / GUBITAK (II.7 - III.9)	-122.242,16
V. DODATAK PREGLEDU POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA	
1. broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	1
2. razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1. + 2.2. + 2.3. + 2.4. + 2.5. + 2.6.)	99.101,15
2.1. polog utrška koji je iskazan pod II.1.	31.000,00
2.2. polog utrška iz ranijeg poreznog razdoblja	0,00
2.3. primljeni iznos kredita	0,00
2.4. primljeni iznos zajmova	50.100,00
2.5. primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	0,00
2.6. ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	18.001,15

NADNEVAK 25.2.2021.

NATAŠA RIOŠA HR11459826116.4.3

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

1. Iznos uplaćuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

2. Iznos uplaćuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Dokumentacija obrtnika.

Obrtnik je u 2020. godini ostvario gubitak od poslovanja. To znači da su ostvareni primici manji od izdataka. Razlika iznosi 122.242,16 kuna. Lošiji poslovni rezultat uzrokovan je, kao što je prethodno već navedeno, negativnim utjecajima epidemije Covid-19, koja je snažno pogodila čitavo hrvatsko gospodarstvo.

Hrvatska Vlada odobrila je pomoći obrtnicima za vrijeme epidemije Covid-19. Obrtnik je također koristio potporu vlade u 2020. godini. Potpora se odobrava obrtnicima koji su obveznici poreza na dohodak uz sljedeće uvjete (Hrvatska obrtnička komora, 2020):

- Odobrenje potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim korona virusom za djelatnike obrta u iznosu od 3.250,00 kn (uz zadovoljavanje ostalih uvjeta);
- Pravo na potporu za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim koronavirusom za sebe osobno u iznosu od 3.250,00 kn (uz zadovoljavanje ostalih uvjeta);
- Pravo na potporu za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim korona virusom za sebe osobno u iznosu od 3.250,00 kn (uz zadovoljavanje ostalih uvjeta) čak i kada zapošljava više od 10 djelatnika;
- Pravo na potporu za radnike i za sebe osobno ako su prijavljeni u sustav osiguranika HZMO do 29.02.2020.19.03.2020. uz uvjet da je obrt bio upisan u sustav HZMO do 29.02.2020.;
- Pravo na potporu za sebe osobno ako unazad 12 mjeseci koristi mjeru potpore za samozapošljavanje.

Ova Vladina potpora je predviđena za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima epidemijom. Odnosi se na sve one obrtnike koji nisu u mogućnosti obavljati djelatnost sukladno Odlukama Stožera civilne zaštite. Također, namijenjena je i očuvanju radnih mjesta kod poslodavaca kojima je zbog posebne okolnosti uvjetovane epidemijom narušena gospodarska aktivnost, kao što je u ovome primjeru. Ciljane skupine obrtnika su djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića, prijevoza i skladištenja, radno-intenzivne djelatnosti unutar prerađivačke industrije (tekstil, odjeća, obuća, koža, drvo i namještaj) i drugi

poslodavci koji mogu dokazati utjecaj posebnih okolnosti (Hrvatska obrtnička komora, 2020).

7. ZAKLJUČAK

Provedenim istraživanjem potvrđene su početne hipoteze rada, te su ispunjeni inicijalni ciljevi i svrha istraživanja. U radu je istaknuto kako je obrtništvo po mnogočemu značajan i strateški važan podsustav nacionalnog gospodarstva. Temeljne ekonomske koristi poticanja njegova razvoja očituju se kroz generiranje zaposlenosti u nekom gospodarstvu, ali i kroz ostvarenje prihoda.

U Hrvatskoj se poduzetnici početnici najčešće odlučuju upravo na osnivanje obrta i time mu daju prednost nad društvom s ograničenom odgovornošću. Razlozi za to odražavaju se kroz jednostavnost i niske troškove osnivanja obrta, jednostavnost u poslovanju, računovodstveni i porezni tretman. Međutim, pri tome se posebno upozorava na osnovni nedostatak obrtništva, a to je odgovornost obrtnika za nastale obveze svom svojom imovinom.

Nakon teorijske i zakonodavne analize poreznog tretmana obrtnika u Hrvatskoj, središnja problematika obrađena je na odabranom primjeru obrtnika. Riječ je o malom obrtu, koji posluje u okviru djelatnosti prijevoza putnika. Osnovno obilježje odabranog obrta i obrtnika je porez na dohodak. Analizom obrta i poslovnih knjiga, koje vodi vanjsko knjigovodstvo, utvrđeno je da je obrtnik u 2019. i 2020. godini podnio prijavu poreza na dohodak, te knjigu ili popis primitaka i izdataka.

Obrtnik je ostvario pozitivni poslovni rezultat u 2019. godini, a zbog negativnog utjecaja epidemije Covid-19, u 2020. godini bilježi negativan poslovni rezultat. U protekloj godini poslovni izdaci veći su od poslovnih primitaka. Pored toga, obrtnik je koristio poticaj Vlade, koji se odnosi na očuvanje radnih mjesta i naknadu za plaću u iznosu 3.250,00 kuna.

Prema zakonodavnom okviru Hrvatske, računovodstvenoj praksi i ostalim propisima u svezi poslovanja obrtnika, vodeće poslovne knjige koje se podnose za kalendarsku, poslovnu godinu, su knjiga primitaka i izdataka, popis dugotrajne imovine, knjiga prometa, evidencija o tražbinama i obvezama te evidencija o nabavi i utrošku repromaterijalu. Sve poslovne knjige podnose se u zakonskom roku putem obrazaca koji su javno dostupni na stranicama Porezne uprave, ali i Hrvatske obrtničke komore, kao krovne institucije.

Daje se potvrditi kako je porezni tretman obrtnika u Hrvatskoj jasno definiran, manje zahtjevan u odnosu na porezni tretman poduzetnika, ali prikladan za manji obujam poslovanja i prve godine od osnivanja. Prema rastu obrtnika i povećanju poslovanja utvrđuje se obveza prelaska na poduzetništvo, to jest društvo s ograničenom odgovornošću, koje ima drugačiji porezni, ali i računovodstveni tretman.

REFERENCE

Knjige:

- Šoić.M, Željko,C. (2001.) Obrt. Zagreb: Priručnik o uvjetima otvaranja i poslovanja obrta

Časopisi:

- Nakić, M., Škandro, S. (2020.) Komparacija ustrojstva obrta Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Tranzicija. Vol 23. No. 45. Str. 88.-102.

Internet:

- Deloitte (2013.) Tretman poreza po odbitku od 1. srpnja 2013 (ili ulaskom RH u EU). Dostupno na: <https://www2.deloitte.com/hr/hr/pages/tax/articles/tax-alert-may-2013.html> (04.06.2021.)
- Hrvatska enciklopedija (2021.) Obrtnik. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44647> (01.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Godišnji obračun poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja. Dostupno na: <https://www.hok.hr/novosti-iz-hok/godisnji-obracun-poslovanja-obrtnika-i-slobodnih-zanimanja-obveznika-poreza-na-dohodak-za-2020> (15.09.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2020.) Očuvanje radnih mjesta. Dostupno na: <https://mjere.hr/katalog-mjera/potpورا-ocuvanje-radnih-mjesta/> (25.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Knjiga prometa – Obrazac KPR. Dostupno na: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obraci-za-poslovanje-obrta/knjiga-prometa-obrazac-kpr> (02.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obračun doprinosa za obvezna osiguranja. Dostupno na: <https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2021->

01/Nove_osnovice_za_obra%C4%8Dun_doprinos_a_za_obvezna_osiguranja_2021.pdf (04.06.2021.).

- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obrazac Popisa dugotrajne imovine. Dostupno na: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obraci-za-poslovanje-obrta/popis-dugotrajne-imovine-obrazac-di> (02.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obrazac TO. Dostupno na: <https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-09/OBRAZAC%20TO.pdf> (03.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obrt i oblici obrta. Dostupno na: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/obrt-i-oblici-obrta> (01.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Poslovne knjige obrtnika – obrasci. Dostupno na: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrnika_obraci.pdf (03.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Povijest. Dostupno na: <https://www.hok.hr/o-hrvatska-obrtnicka-komora-u-povijest> (01.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Prijava poreza na dodanu vrijednost – obrazac PDV. Dostupno na: <https://www.hk.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obraci-za-poslovanje-obrta/prijava-poreza-na-dodanu-vrijednost-obrazac-pdv> (03.06.2021.)
- Hrvatska obrtnička komora (2021.) Postupak i troškovi otvaranja obrta. Dostupno na: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/postupak-i-troskovi-otvaranja-obrta> (01.06.2021.)
- Kagor (2021.) Što je porez po odbitku i kako se plaća. Dostupno na: <https://kagor.hr/sto-je-porez-po-odbitku-i-kako-se-placa/> (04.06.2021.)
- Milun, T. et al. (2018.) Primjena postotnog računa u određivanju poreza i doprinosa kod paušalnog obrta. Poučak : časopis za metodiku i nastavu matematike, Vol. 19 No. 76. Str. 67.-79.
- Plavi ured (2021.) Doprinos za općekorisne funkcije šuma – što su i tko ih plaća? Dostupno na: <https://plaviured.hr/vodici/doprinos-opcekorisne-funkcije-suma-placaju-li-ga-pausalni-obrtnici/> (04.06.2021.).
- Porezna uprava (2021.) Knjiga primitaka i izdataka. Dostupno na: <https://www.porezna->

uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPI.pdf
(02.06.2021.)

- Porezna uprava (2021.) Popis dugotrajne imovine – Obrazac DI. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/DI.pdf
(02.06.2021.)
- Porezna uprava (2021.) Porez na dobit. Dostupno na: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dobit.aspx> (03.06.2021.)
- Porezna uprava (2021.) Porez na dohodak. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/OsobniOdbitak.aspx
(03.06.2021.)
- Porezna uprava (2019.). Uputa za sastavljanje i podnošenje prijave PDV-a. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_publikacije/Lists/misljenje33/Display.aspx?id=19655
(03.06.2021.)
- Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine, NN 157/2014, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_02_10_289.html
(20.06.2021.)
- Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica, Narodne novine, NN 42/2008. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_04_42_1419.html (01.06.2021.)
- Računovodstvo FER (2021.) Usporedba sustava poreza na dohodak i sustava poreza na dobit. Dostupno na: <https://www.racunovodstvo-fer.hr/usporedba-sustava-poreza-na-dohodak-i-sustava-poreza-na-dobit/> (03.06.2021.)
- Zagrebački inovacijski centar (2021.) Hrvatska obrtnička komora. Dostupno na: <https://www.zicer.hr/Poduzetnicki-pojmovnik/Hrvatska-obrtnicka-komora>
(02.06.2021.)
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine, NN 138/20. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/548/Zakon-o-fiskalizaciji-u-prometu-gotovinom> (16.06.2021.)
- Zakon o obrtu, Narodne novine, NN 143/2013. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_143_3065.html (15.06.2021.)

- Zakon o porezu da dohodak, Narodne novine, NN 121/2019. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak> (15.06.2021.)
- Zakon o porezu na dobit, Narodne novine, NN 177/2004. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit> (15.06.2021.)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine, NNN 143/2014. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> (16.06.2021.)
- Zakon o šumama, Narodne novine, NN 68/2018. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_68_1392.html (20.06.2021.)
- Zaloker, D. (2021.) Porez na dobit po odbitku. Dostupno na: <https://www.teb.hr/novosti/2021/porez-na-dobit-po-odbitku/> (04.06.2021.)
- Zaloker, D. (2018.) Obračun amortizacije. Dostupno na <https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/>

Ostalo:

- Dokumentacija obrtnika 2019. i 2020. godine

POPIS SLIKA

Slika 1. Knjiga primitaka i izdataka – Obrazac KPI	20
Slika 2. Popis dugotrajne imovine – Obrazac DI	23
Slika 3. Knjiga prometa – Obrazac KPR	26
Slika 4. Evidencija o tražbinama i obvezama – Obrazac TO	28
Slika 5. OKFŠ Obrazac	47
Slika 6. Opći podaci o obrtu i obrtniku iz prijave poreza na dohodak za 2019. godinu.	49
Slika 7. Opći podaci o obrtu i obrtniku iz prijave poreza na dohodak za 2020. godinu.	50
Slika 8. Podaci o uzdržavanim članovima obitelji i uvećanju osobnog odbitka za uzdržavane članove 2020. godine	50
Slika 9. Dohodak o nesamostalnog rada 2019. godine	52
Slika 10. Drugi dohodak obrtnika 2019. godine.....	53
Slika 11. Gubitak od samostalne djelatnosti obrtnika 2019. godine.....	55
Slika 12. Obračun doprinosa obrtnika 2019. godine.....	56
Slika 13. Evidentirani gubitak obrtnika u 2020. godini	57
Slika 14. Primici i izdaci obrtnika 2019.godine	58
Slika 15. Primici i izdaci obrtnika u 2020. godini.....	60

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prednosti i nedostaci obrta.....	6
Tablica 2. Evidencija o nabavi i utrošku repromaterijala.....	29
Tablica 3. Osobni odbitak obrtnika.....	33
Tablica 4. Porezni razredi obrtnika paušalista.....	36
Tablica 5. Doprinosi za obvezna osiguranja obrtnika.....	44
Tablica 6. Osnovica obračuna obveznih doprinosa obrtnika paušalista u 2021. godini	45

POPIS PRILOGA

Prilog 1. PO-SD Obrazac

OBRAZAC PO-SD

IZVJEŠĆE O PAUŠALNOM DOHOTKU OD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK OD ____ DO ____, ____ GODINI

I. PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU								
OIB	IME I PREZIME			ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA				
II. PODACI O DJELATNOSTI								
1. NAZIV I VRSTA DJELATNOSTI								
2. ADRESA OBAVLJANJA DJELATNOSTI								
3. GRAD VUKOVAR I POTPOMOŽNUTA PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE							DA	NE
4. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DJELATNOSTI								
OD	DO	OD	DO	OD	DO	OD	DO	
III. PODACI O OSTVARENIM PRIMICIMA OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI								
PRIMICI NAPLAĆENI U GOTOVINI		PRIMICI NAPLAĆENI BEZGOTOVINSKIM PUTEM			UKUPNO NAPLAĆENI PRIMICI			
1		2			3 (1+2)			
IV. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI ¹ / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI ²								
V. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI								
VI. UKUPNI GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK								
VII. OBRAČUN PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK								
1.	IZNOS OBVEZE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK							
2.	PRIREZ POREZU NA DOHODAK (PROSJEČNA STOPA)						____ %	
3.	UKUPNO PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK (1.+2.)							
4.	UMANJENJE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK ZA PODRUČJE GRADA VUKOVARA I POTPOMOŽNUTIH PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE ⁵							
5.	UKUPNA OBVEZA PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK NAKON UMANJENJA							
6.	UKUPNO UPLAĆENI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK							
7.	RAZLIKA ZA UPLATU/POVRAT							
8.	IZNOS MJESEČNOG PAUŠALNOG POREZA I PRIREZA POREZU NA DOHODAK ⁴							

Nadnevak _____

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

Izvor: Porezna uprava (2021.) Obrazac PO-SD za 2021. Dostupno na:
https://www.porezna-uprava.hr/HR_obrasci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/PO-SD%20za%202021.pdf (03.06.2021.).

Prilog 2. PDV obrazac

Obrazac PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE	
		PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE	
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB	OD ____/____/____	DO ____/____/____ GOD. ____/____/____
OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)	
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (I. + II.)		XX XXX	
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBODENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)		XX XXX	
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		XX XXX	
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA		XX XXX	
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU		XX XXX	
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU		XX XXX	
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH		XX XXX	
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU		XX XXX	
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU		XX XXX	
8. TUZEMNE ISPORUKE		XX XXX	
9. IZVOZNE ISPORUKE		XX XXX	
10. OSTALA OSLOBODENJA		XX XXX	
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.-2.-3.-4.-5.-6.-7.-8.-9.-10.-11.-12.-13.-14.-15.)			
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%			
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%			
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%			
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)			
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%			
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%			
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%			
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%			
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%			
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%			
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%			
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%			
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%			
14. NAKNADNO OSLOBODENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA			
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU			

III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.-2.-3.-4.-5.-6.-7.-8.-9.-10.-11.-12.-13.-14.-15.)		
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 5%		
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%		
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%		
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%		
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%		
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%		
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%		
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%		
14. PRETPOREZ PRI UVOZU		
15. ISPRAVCI PRETPOREZA		XX XXX

IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.) ILI ZA POVRAT (III. - II.)	XX XXX	
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE - VIŠE UPPLAĆENO - POREZNI KREDIT	XX XXX	
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU/ZA POVRAT	XX XXX	
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)		

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE IZNOS U KUNAMA I LIPAMA		
VIII. OSTALI PODACI			
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)			
1.1. NABAVA NEKRETNINA			
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ			
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ			
1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE			
1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE			
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA			
3. ISPORUKA NEKRETNINA			
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČKA J) I K) ZAKONA		BROJ NEKRETNINA	
3.2. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA		BROJ NEKRETNINA	
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om		BROJ NEKRETNINA	
4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU - TREĆE ZEMLJE)			
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBVEZNICIMABEZ SJEDIŠTA U RH (EU - TREĆE ZEMLJE)			
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA			
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA			<input type="text"/>

_____ kn
POVRAT

_____ kn
PREDUJAM

_____ kn
USTUP POVRATA

Izvor: Porezna uprava (2021.) Obrazac PDV-a. Dostupno na: https://www.HRVATSKA_OBRITNICKA_KOMORA.hr/sites/default/files/page-docs/2019-09/PDV.pdf (03.06.2021.)

SAŽETAK

Obrtništvo je značajan i strateški važan podsustav nacionalnog gospodarstva. Temeljne koristi obrtništva su generiranje zaposlenosti u nekom gospodarstvu, ali i ostvarenje prihoda. Jednostavnost njegova pokretanja i pogodan porezni tretman temeljni su razlozi zbog kojih se poslovni subjekti početnici najčešće odlučuju na njega.

U Hrvatskoj postoji specifičan porezni tretman obrtnika, koji se poreznim reformama regulira i mijenja na godišnjoj razini. On je reguliran nizom zakona i podzakonskih akata. Vodeće poslovne knjige obrtnika su knjiga primitaka i izdataka, popis dugotrajne imovine, knjiga prometa, evidencija o tražbinama i obvezama te evidencija o nabavi i utrošku repromaterijalu. Sve poslovne knjige podnose se u zakonskom roku putem obrazaca koji su javno dostupni na stranicama Porezne uprave, ali i Hrvatske obrtničke komore, kao krovne institucije.

Odabrani obrt obveznik je poreza na dohodak. U radu se analiziraju porezna prijava poreza na dohodak za 2019. i 2020. godini, kao i popis primitaka i izdataka.

Ključne riječi: obrt, obrtnik, Republika Hrvatske, porezni tretman.

SUMMARY

Crafts are very significant and strategically important subsystems of the national economy. The basic benefits of them are the generation of employment in an economy, but also the generation of national income. In Croatia they are popular for the business subjects that are starting their business and in the first years of doing business. The reason is its specific tax treatment.

In Croatia this business and system has been regulated by a series of laws and bylaws. The leading business books are the book of receipts and expenditures, the inventory of fixed assets, the book of transactions, the records of receivables and liabilities, and the records of procurement and consumption of raw materials. All business books are submitted within the legal deadline via forms that are publicly available on the website of the Tax Administration, but also the Croatian Chamber of Trades and Crafts.

The selected craft is subject to income tax. The paper analyzes the income tax return for 2019 and 2020, as well as the list of receipts and expenditures.

Key words: craft, craftsman, Republic of Croatia, tax treatment.